

C.H.P.
MANİSA HALKEVİ
Yayınlarından
Sayı: XVI

SARUHAN'DA
YÜRÜK ve
TÜRKMENLER

İbrahim Gökçen

C. H. P.
MANİSA HALKEVİ
Yayınlarından
Sayı: XVI

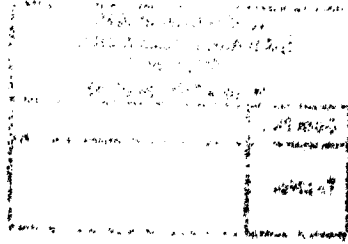
16. ve 17. Asır Sicillerine göre

SARUHAN'DA YÜRÜK VE TÜRKMENLER

İBRAHİM GÖKÇEN
Manisa Lisesi Tarih Öğretmenlerinden

İSTANBUL
Marifet Basımevi

1946

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Birkaç söz M. Azmi Önakin	5
Önsöz İbrahim Gökçen	7
Kitaba giriş	9
I) Anadolu Yürük ve Türkmenlerine dair genel bilgi .	9
II) Osmanlılar devrinde Anadolu ve Rumeli Yürükleri- nin kanun ve hizmetlerine kısa bir bakış	14
III) Yürüklerin iskânı ve Osmanlı iskân siyasetine kısa bir bakış	19
IV) Vesikalar	25
V) Hicri 1280 - 1290 Sicil defterlerine göre aşiretlerin Saruhan bölgesinde dağılışı	94
Vesikalar Listesi	96
Kaynaklar	99
İndeks	100

BİR KAÇ SÖZ.

Evimiz, dokuz yıldanberi Manisa vilâyetinin tarihi ve sosyolojik durumunu bir seri etüdlerle tesbit etmek işine girişmiş; gayretli arkadaşlarımız sayesinde, bunu geliştirmiş bulunmaktadır. Vilâyetimizin içtimâî tarih bakımından görünüşünü ortaya koyan, bu eserlerin sayısı, bugün 17 yi bulmaktadır. Esas konuyu, 16 ve 17. asırlarda Manisa'nın hayatı, ziraat ve ticareti, dinî ve tasavvufî durumu, halk hareketleri, şehrimizdeki tarihî binalar ve Saruhanoğulları devri teşkil etmiştir.

Yurdun, belirli bir tarih devrini, bütün incelikleriyle ve yepyeni bir metodla saptamış bulunan bu yayın serisini anarken, onu yaratanlara, burada, teşekkür etmeyi, bir görev sayarım.

Bu kitap, işte bu serinin bir bölümüdür. Arkadaşımız Öğretmen İbrahim Gökçen, zarurî istirahat zamanlarını feda ederek, büyük bir gayret ve mahviyet havası içinde, vücuda getirdiği bu eserle, Saruhan bölgesindeki Yürük ve Türkmenleri, tesbite muvaffak olmuş bulunmaktadır. Yürük ve Türkmenler, Anadolu yaylasının temel taşı, Türk ırkının esas unsurudur. Kıyıda, yaylada, ovada, dağda, şehirde ve köyde bu Etnik unsuru, bütünleşmiş, milletleşmiş bir çehre ile görmekteyiz. Selçuklular, Osmanlılar, hep bu kudretli Yürük ve Türkmen kitlesine dayanarak bu topraklarda medeniyet ve egemenlik kurdular; şan ve zafer bayrakları yükselttiler. Türkiye Cumhuriyeti de, Anadolu-yu, bir tek millet, bir tek ülkü ile kaphyan bu ırkın, Türk ırkının en son ve ebedî eseridir.

Cumhuriyet çocukları, dedelerinin asıl ve kahraman ruhlarından gelen bir incizap ve ilgi sayesinde yaptıkları bu araştırmalarla, millet sevgisinin, insanlık ve ilim aşkının birer önderi olduklarını isbat etmektedirler.

Bu millî ve mahallî çalışmaları, çatısı altında himaye ve teşvikeden Halkevi, büyük bir yurd dâvasının halli yolunda memlekete faydalı olabilirse, kendisini, haklı olarak, bahtiyar sayacaktır.

24 - Nisan - 1946

Manisa Halkevi Başkanı

M. Azmi ÖNAKIN

Ö N S Ö Z

Bu eseri vücuda getirmek için, Manisa Müzesinde bulunan mahkeme - i Şer'iyye Sicil defterlerinden ilk altmışı üzerinde, esaslı bir tarama yaptım. Bu defterlerden birincisinin tarihi, Hicrî 955 (Milâdî 1548), sonuncusunun ki, Hicrî 1039 (Milâdî 1629) dir. Onaltıncı asrın son yarısı ile 17. asrın ilk dörttebirinde Manisa Mahkemesinde kayıd ve tescil edilen vukuatı göstermesi itibariyle, sayıları az gibi görülen bu elli defterin bize verdiği tarihî materyel, ihmal edilmeyecek kadar önemli olmuştur.

Eski Manisa Mahkeme-i Şer'iyye defterlerinin- ki bunlar arasında Kula, Demirci ve Alaşehir'e ait olanları da vardır - sayıları dört-yüzü mütecaviz olup her biri, içtimai tarih etüdü için birer hazine sayılacak kadar zengin ve çeşitli vukuat ile doludur. 1629 tarihlişinden sonraki defterler de, aynı zenginliği taşımaktadır. Benim konumu ilgindiren yeni ve orijinal vesikalara, bu defterlerde de rastlamak mümkündür. Fakat, bu uzun ve yorucu işin ikmalî, hayli zamana bağlıdır. Bunun için, defterleri, asır asır bir kaç kısma bölerek her bölümü taradıktan sonra, bulduğum materyelleri, birer kitap halinde tedricen, yayınlamak lüzumunu duydum. Bu kitap, böylece vücuda gelecek olan serinin, birinci kısmını teşkiledecektir.

Elde ettiğim vesikalarda görülen Yürük ve Türkmen'ler, Osmanlı idarî teşkilâtında, "Saruhan Livası," denilen bölgeye dağılmış bir durumdadır. İsimlerini tesbit edebildiğim bu Yürük aşiretlerinin veya cemaatlerinin izlerine, başka kesimlerde de rastlanır. Nitekim, Bay Kâmil Su'yun yayınladığı Balıkesir Yürükleri isimli eserde, benim Manisa bölgesinde tesadüf ettiğim aşiretlerin adlarından bazıları geçmektedir. Bu, aynı boyun muhtelif şubelerinin çeşitli kesimlere dağıldığını izah ettiği gibi, mütemadi tehcir ve iskân hareketleri neticesinde, yahut aşiretlerin göçleri yüzünden, aynı cemaata iki ve daha ziyade yerde tesadüf edilebileceğini anlatmaktadır. Yürüklerin bu dağılışı tarzını, yalnız Livalar arasında değil, aynı Kadılığın sınırları içinde de görmek kabildir. Birinciye misal : 16. asrın ikinci yarısında Milâs civarında sakin olan Saruhaniler aşiretine, 17. asır başında, Manisa'nın Toyyusuflu köyü civarında rastlanmasıdır. (Sicil defteri : Sayı : 5. Sayfa : 333 ve Sayı : 26. Sayfa : 90).

İkincisi için de, şu misali verelim : Derzi درزی Haliller cemaatine Karasili ve Yayılar civarında, aynı zamanda tesadüf edilmektedir. Gene bu cümleden olmak üzere, Danişmendlu دانشمندلو Türkmeninin Aydın ve Saruhan Livalarında, aynı zamanda sakin olduğunu öğrenmekteyiz. Bugün, bu aşiret, Aydın civarında yerleşmiştir ve kurdıkları köye de, Danişmend adı verilmektedir [1].

Tekeli cemaatinin 17. asır başlarında Manisa'nın Karaoğlanlı köyü yanında oba kurduğunu (Defter : 25. Sf : 99) öğrendiğimiz gibi, aynı isimdeki diğer bir yürük aşiretinin de, bugün, Aydın çevresinde bulunduğunu tesbit etmekteyiz [2].

Osmanlılarda iskân ve Kolonizasyon siyasetine dair bazı materyeller kazandırması bakımından faydalı bulduğumuz bu etüd, bir yandan Manisa dolaylarındaki köy adlarına da temasetmektedir. Zira, bu bölgede, köy adları üzerinde yaptığımız incelemelerden anlaşıldığına göre, bir çoklarının isimleri, eski Türkmen ve Yürük aşiretlerinin adlarından başka bir şey değildir. Bugün, bu köylerin bir kısmı aynı adlarla devametmekte ve bazıları da isim değişmek veya terk edilmek gibi sebeplerle, kaybolmuş bulunmaktadır. Yürük ve Türkmenleri ilgilendiren köy isimleri ile aşiretler birleştirilince, bölgenin etnik manzarasını çizmek kolaylaşmış olacaktır, kanaatindeyim.

Bu küçük eserle, millî ve içtimai tarihimize ufak bir yardımda bulunabilirsem, kendimi bahtiyar sayacağım.

Bu kitabın basılmasında ve hatta hazırlanmasında büyük ve değerli yardımlarını esirgemiyen C. H. P. Genel Sekreterliğine ve Manisa Halkevinin sayın Başkanı M. Azmi Onakın'a, burada, minnettârlığımı belirtmek isterim. Halk Partisinin çizdiği program dahilinde Manisa Halkevinin, ilim ve sanatsever Cumhuriyet gençliği için, hakiki bir araştırma ve gelişme enstitüsü haline koyan arkadaşımızın, yakın ilgisi olmasaydı, bu etüdün yayınlanmasına imkân bulamayacağımı itiraf etmeliyim.

Görülecek kusurlarımın düzeltilmesini, okuyucularımdan rica ederim. 20 - Şubat - 1946

Manisa Lisesi Tarih
Öğretmenlerinden
İbrahim GÖKÇEN

[1] Aydın İli ve Yürükler. Hikmet Şölen. Sf : 16 ve Sicil defteri : 28. Sf : 335.

[2] Aynı eser. Sf : 12.

KİTABA GİRİŞ

I

Anadolu Yürük ve Türkmenlerine dair Genel bilgi :

Müslüman Yürük ve Türkmenlerin, Anadolu'ya göçleri, ne zaman ve nasıl başlamıştır? Bu, amacımız dışında olan bir konu olmakla beraber, genel olarak, Yürük ve Türkmenlerin, Ortaasyadan batıya doğru hareketlerine biraz temasetmek, faydadan hali değildir.

Onbirinci asrın son yarısı, Anadolu tarihi için, önemli ve kesin inkılâplar yapan bir devre olmuştur. 1071 Savaşı, bu değiştirici hareketlerin indifa etmiş bir volkanı gibidir.

Müverrihler, Oğuzlar'ı, iki kısma ayırırlar. Bunların büyük bir kısmı, Hazar denizinin kuzeyindeki Kavimler Kapısı'ndan geçerek Avrupa içerlerine ve Balkan yarımadasına yayılmışlardır. Diğer bir kısmı da, müslümanlığı kabul ederek güneye, Maverâünnehir ve Horasan'a inmişlerdi. 1040'da Dandanakan meydan muharebesiyle, bu Müslüman Oğuzların, Gaznelilerin oralardaki hâkimiyetine son verdiklerini görmekteyiz. Artık, bu büyük Türk kitlesinin, İran yaylasına ve o yol ile daha batıya doğru akmasına karşı, hiçbir engel kalmamıştı. Nitekim, Tuğrul ve Çakır Beyler, azzamanda İran'ı zaptettiler. Abbâsî Halifeleri, Tevâifi Mülûk yüzünden, nüfuzlarını kaybetmişlerdi. Bunlar, doğudan gelen bu fatih unsurların vesayeti altına girmekten başka çare bulamadılar. Selçuk Beylerinden gerek Tuğrul Bey ve gerekse Alpaslan, Irak ve Azerbaycan'a hâkim olduktan sonra, Abbâsî, Halifelerine düşmanca değil, mert bir İslâm mücahidi sıfatıyla muamelede bulundular. Halife ile ak-

raba oldukları gibi, kılıçları sayesinde, Önasya'da İslâmiyetin nüfuz ve kudretini iade ve onu himaye ettiler. İslâm ilmi, İslâm tefekkürü, İslâm sanatı, bu Selçuk Ümerasının gayretleri sayesinde yükseldi. İran, Irak, Suriye ve daha sonra Anadolu'da, bugün, bakiyesini gördüğümüz Selçuk medeniyetinin temelini attılar. Cami ve medreseleri, köprü ve imaretleriyle, zaviye ve tekkeleri ile, ilim, sanat ve tasavvufu geliştiren bu büyük Selçuk medeniyetini kuran unsur, Türkmenlerden başka bir şey değildir.

1071 de Malazgird meydan muharebesinde, Bizans'ın son mukavemeti de kırılmış; Anadolu, Oğuz ve Türkmenlerin istilasına açılmıştı. Biraz sonra, Erzurum, Erzincan ve Sivas bölgelerinde, küçük Türkmen Beyliklerinin kurulduğunu görmekteyiz. Alpaslan ve Melikşah zamanlarında, bunların batıya gönderdiği Türk Komutanları, Marmara kıyılarına, Ege dağlarına dayanmışlardı. Bunlar, yalnız askerî hareketler değildir.

Beraberlerinde, büyük Oğuz göçleri de geliyordu. Bu göçlerin gelişi, Anadolu Selçukileri devrinde de devametti ve Selçuk İmparatorluğunun esas kuvvetini, bunlar teşkil eyledi [3].

Çok defa, sınırlara yerleştirilen bu Türkmen Ucebeyleri, on üçüncü asırda, Anadolu Selçukilerinin zayıfladığı devirlerde, istiklâllerini ilân ettiler. Bu suretle ikinci Anadolu Selçuk Feodalitesi meydana geldi.

Anadolu Selçuki Hükümdarlarından Alâeddin Keykubad, bu Türkmenlerden, Karaman aşiretini Ermenak ve İçel taraflarına iskân etmişti. Bu aşireti teşkileden Türkmenler, Oğuzların Salur boyundandı [4].

Salur boyunun, Anadolu yaylâsına dalbudak saldıgına ve Manisa çevresine kadar geldiğine delâlet edecek izler yok değildir: 16. asırda Manisa'nın Yengi nahiyesine bağlı olduğu

[3] İbni Bibi. Cilt: 3. Sf. 674.

[4] Anadolu Beylikleri. Profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılıoğlu. Önsüz. Sf: 3.

anlaşılan ve bugün Nif (Kemalpaşa) kazasının bir köyü olan Parsa'da, Şeyh Salur'un meşhur zaviyesi, Türkmenlerin eserlerindendir [5].

13. asırda Mogol istilâsı üzerine, tâbi bir devlet olan Anadolu Selçukilerinin Ucebeyleri, azzamanda, müstakil birer devlet kurdular. Manisa'yı Bizanslılardan alarak Beyliğinin merkezi yapan Saruhan Beyin de, bu feodal Beylerden Germiyan oğulları ümerasından olduğu tahmin edilmektedir. Germiyan Beyliği, Anadolu Beylikleri içinde, ennüfuzlulardandı. Selçukiler gibi, Germiyanlılar da, Bizans sınırlarına, savaş için, önemli komutanlar gönderiyorlardı. İşte, bunlardan biri olduğu tahmin edilen Saruhan Bey, muhtemel olarak, Harzemli bir komutanın torunudur. Bazı kaynaklara göre, bunun adı da Saruhan idi ve Mogol istilâsı üzerine, Harzem'den batıya geçerek Anadolu Selçukilerinin hizmetine girmişti [6].

Tekbaşına gelmedikleri muhakkak olan bu komutanların, beraberlerinde, birtakım göçler ve boylar getirdiklerini, harplerde, bunlardan faydalandıkları gibi, istilâ edilen yerlere, bunları iskân ettiklerini kabul etmek yanlış olamaz. Binaenaleyh, Saruhan Beyin de, bu Türkmen ve Yürüklerden teşkilettiği ordularla Demirci, Kula ve Manisa çevrelerinde, Bizanslılarla boğuştuğu, başarılarını sağlayan esas kuvvetin bunlar olduğu muhakkaktır. Saruhanogulları, 14. asırda Manisa ve çevresinde, kuvvetli bir devlet kurmuşlardı. Komşuları Aydınogulları ile birlikte deniz seferleri bile yapan bu Beyliğin, Manisa çevresini Türkleştirmekte büyük rolü olmuştur. Saruhanogulları zamanında Manisa bölgesinde olanbilenler, yani. Saruhan Beyliğinin siyasî tarihi hakkında, pekaz malûmat edinebiliyoruz.

[5] Manisa Şer'iyye Sicilleri. Defter: 15. Sf: 194. Yengi nahiyesi, vaktiyle Turgutlu çevresini içine alıyordu. Bugün, bu nahiye, mevcut değildir.

[6] Anadolu Beylikleri. Profesör İsmail Hakkı Uzunçarşılıoğlu. Sf: 31.

Ancak, bu Beylik zamanından kalma eserlere, Manisa'da, Kula, Güzelhisar, Nif ve Demirci'de tesadüf etmekteyiz [7].

Saruhanogullarının ilmi ve san'atı himaye ettikleri anlaşılmaktadır. Saruhan Bey zamanından kalma, mimari değeri haiz bir esere tesadüf edememekle beraber, torunu İshak Çelebinin, Manisadaki Ulu Cami ve medresesi, bugün, sağlam olarak ayakta durmakta ve Mevlevihane harabesi de, o zamandan nişan vermektedir. Bu binaların yıkıntı ve döküntüleri bile, Saruhanogullarının pekaz bir zamanda, Bizans'ın damgasını silerek, bu memlekete Türklük hüviyetini verdiklerini anlatmaya kâfidir. Saruhanogulları devrinde, birçok Mutasavvif şair ve âlimin Manisa ve dolaylarında toplandığı, son araştırmalardan anlaşılmaktadır [8].

Gerek Saruhan Beyin ve gerek oğullarının, zaviye ve tekeler yaptırmak suretiyle, şehirlerde ve köylerde, İslâmiyeti takviye ettiklerini; tasavvufa önem verdiklerini, bu hayır müesseselerinin yaşamaları için, emlak ve arazi vakfettiklerini öğrenmekteyiz [9].

Saruhan Beyin ve yanında harbeden Türkmenlerin, Horasan ve Harzem ile alakalı bulunduklarını, yukarda bir münasebetle, söylemiştik. Bugün Manisa Vilâyeti dahilinde bulunan veyahut vaktiyle mevcut olup da sonradan terkedilen veya adı değişen köylerin isimleri, bu kanaatimizi kuvvetlendirecek mahiyettedir: Alaşehir'in, bugün, başında "Horzum," kelimesi bulunan dört tane köyü vardır: Horzum Alayaka, Horzum Embelli, Horzum Sazdere, Horzum Keserler...

Gene bugün, Aydın'da Bozdoğan'ın Yaygın çiftliğinde bulunan Horzum aşireti, aynı cinsten bir delil gibi telâkki edilebilir [10].

[7] Bu hususta, fazla bilgi için, M. Çağatay Uluçay'ın Manisa Halkevi tarafından yayınlanan Saruhanogulları, adındaki eserine bakınız.

[8] Anadolu Beylikleri I. Hakkı Uzunçarşılıoğlu. Sf. 32.

[9] Saruhanogulları ve Eserlerine dair Vesikalar. M. Çağatay Uluçay.

[10] Aydın İli ve Yürükler. Hikmet Şölen. Sf: 17.

Horzum kelimesinin ise, Harzem kelimesi ile benzerliği, meydandadır. 16. Asır sicil defterlerine göre, o zaman, Alaşehir Kadılığı sınırı içinde bulunan "Horasan," köyü de, bu münasebeti gösteren diğer bir karinedir.

Bunun gibi, Manisa Sicil defterlerinden derlediğimiz köy isimleri, gerek Türkmen boyları, gerek Saruhanogullarının menşeleri bakımından, bize sarih işaretler vermektedir:

Herdemşeh ^{هردمشه}, Saruhanlu, Avşarlu, ^{اوشارلو}, Afşar (Alaşehir); Devlethan (Yunddağı); Danişmendlu, Tatar, Tatarı kebir (Manisa); ^{طولهادر} [11] Dulkadır (Manisa); Turasanlu, ^{طوره صائلو} (Yarebusan) Uzun Hasanlu (Yunddağı); Yerebusan ^{بره بوسان} (Yarebusan) (Gölmarmara); Yörklüce ^{يوركلوچه} (Demirci); Yahşeli ^{يخشيلي} (Adala); (12). Yağbasan ^{ياغبسان}

Gene bu devri hatırlatan bir çok cemaat veya Yürük aşiretlerinin isimlerini de, bu eserin, Vesikalar kısmında göreceksiniz. Bunlardan bazıları:

Bayramşeh ^{بيرامشه}, Karayahşi ^{قره يخشي}, Menteşelû, Çuka (Çuga), Tatarlar, ^{تاتارلر}, Hamidlû, Karamanlar ^{نرماتلر}, Yürkânı Kaçı maa nısıf çoban ^{يوركان قاي مع نصف چوبان}, Koyuneri, Çongara ^{چونغره}, Saruhanlılar, Rumbeyiler ^{روم بكيلر}, Bozkuş (Bozguş), ^{بوزقوش}, Eldelek ^{الدهلك}, Tekelu, Tokuzuz ^{طغوزوز}, (Bu kelime, belki de Oğuz'dur) [13].

[11] Türkiyat mecmualarından. Cilt: 2. Sf: 242 de yazılmış olan (Anadolu'da Türklere ait yer isimleri) makalesinde, Tatar isimli köylerin, Rusya'dan gelen Tatar, Başkurd, Nogay vesairelerden meydana geldiği ileri sürülmektedir. 19. Asırda, Kırım vesairenden gelen Türklerin kurduğu köyler olsa bile, bütün Tatar adlı köyleri, böyle zannetmek yanlışır. Çünkü, 16. Asırda, Manisa çevresinde, Tatar adlı köy, mevcuttu. Timur ile beraber gelen göçlere, Tatar denildiğini de, Aşıkpaşazade, yazmaktadır.

[12] Selçukî Ümerasından Yağbasan ^{ياغبسان} adında bir Bey olduğunu, İbni Bibi'den öğrenmekteyiz. Sf: 62.

[13] Bozkuş veya Bozguş Rea'asının Anadolu'ya dağılmış büyük bir kitle olduğunu ve Osmanlıların bunlara, müstakil Kadılar tayin ettiklerini, Vesikalar göstermektedir. (Vesika: 56). Diğer taraftan, Germiyan Ümerasından Bozkuş adında bir komutan olduğunu, Anadolu Beylikleri'nden öğrenmekteyiz. Sf: 36.

II

Osmanlılar devrinde Anadolu ve Rumeli Yürüklerinin kanun ve hizmetlerine kısa bir bakış

a) Yürüklerin teşkilâtı ve vergileri:

Başbakanlık arşivinde, eski defteri-i Hakani ve Mühimme defterlerinde Yürüklere dair emirler ve kanunlar mevcuttur. Fakat, ben, onlar üzerinde incelemeler yapmak fırsatını bulamadım. Bu hal Yürüklerin kanunî ve hukukî durumları hakkında; esaslı mütalâalar yürütmeme engel olmuştur. Fakat, konunun, umumî anlamda etüdü, benim sadedim haricinde olduğundan, bu küçük mahallî eser için, şimdilik, bu kadarına lüzum da yoktur. Bu hususta, tedkikler yapan ve yayınlarda bulunmak imkânını elde eden uzman ve âlimlerimizin meydana getirdikleri eserlerden bazılarına başvurmakla, istediklerimi, kısmen olsun istihsal etmiş bulunuyorum.

(Osmanlılar, Yürük unsurunu "Askerî,, bir sınıf olarak ayırmışlar; onlara dair kanunnameler tedvin etmişlerdir. Yürükler, bu imtiyazlı durumlarına mukabil, devlete karşı birtakım görevlerle mükelleftiler. Yürüklerin 30 neferi, bir ocak itibarolu nurdu. Her ocağın 5 neferi Eşkinçi, 25 neferi de Yamaktı. Nöbetlü olan Eşkinçiler, sefere gittikleri zaman, Yamaklardan Avarız-ı Divaniye karşılığı, ellişer akçe alırlardı. Bu sebepten, Yamaklara, Ellicî de denirdi. Yürük kanunnamelerinde, Eşkinçilerin sefere gitmelerine "Sefere Eşmek,, tabiredilirdi)[14].

Aşıkpaşazade'nin ifadesine göre, [15] İkinci Murad tahta geçtiği zaman. Selânik'de. Düzme Mustafa zaahir oldu. Az zamanda, Rumeli yakası, ona döndü. Vezir Bayazıd Paşa, bu karışıklığa çare ararken, "İzmiroğlu,, Cüneyd Bey tedbiri ile, Rumeli Yayası Müsellim edildi; bunların bazısı bazısına Harç-

[14] Anadolu Türk Aşiretleri. Ahmet Refik. Sf: VI.

[15] Aşıkpaşazade Tarihi. Sf: 97

ı oldu. Bunlar arasından bir kısmı, askere varınca, diğer onlara ellişer akçe harçlık verirlerdi. Bu tedbirin, İzmiroğlu Cüneyd Beye ait olması, usulün menşei hakkında. bize, az bir fikir vermektedir.

Kanunî Süleyman devrinde tanzim edilmiş olan bir Yürük kanununa göre. [16] «Defter-i Şahide bir ocakta beş nefer Eş-cudur ve yirmi nefer Yamak olur. Sefer oldukça Yamak-ndan avarız mukabelesinde ellişer akçe alıp sefer iderler. rümleri ve Resm-i Arusları Subaşılarınınndır. Subaşılar, Çer-i-alar, sefer olsun olmasun ellişer akçeyi Yamaklarından alır. Zira anlar sipahi kısmıdır. Bu akçeler üzerlerine hasıl kay-unmuşdur. Bu resmin (verginin) ödeme mevsimi Mart ipti-ndir. Yamakların müzeyveçleri ellişer akçe, mücerretleri ise nibeşer akçe verirler. Sefere eştikleri zaman, bu resim, her nevi yamaktan da aynen alınır. Devlet yürükleri hizmete, r yılda bir, isterse daha fazla davet etsin, bu vergileri la bir defaya mahsus olmak üzere verirler.»

Manisa'nın Yunddağı bölgesindeki Ellicilerin evlileri, otuz-r; mücerredleri Ellişer akçe varirlerdi [17].

«Sefere giden Eşkinçu Koyun resmi vermez Eşmiyen Eş-ci ise, yılda üç koyuna bir akçe rüsum (vergi) verir. Ya-klardan Avarız alınmaz. Eşkinçi, Yamak veya evlâdların-biri, Doğancı, Yağcı, کورچی Raiyyet, Tuzcu, Çeltükçü gibi met kısımlarına yazılıp o hizmete dair berat alsa, eski va-arı ve hizmet mecburiyetleri üzerinden kalkmaz. Hem eski meti (Yürüklere mahsus resmî ve askerî işler) ve rüsumu ederler, hem de yeni yazıldıkları hizmeti görürler.

Yürük zeameti, serbest olup subaşılardan gayrisi dahle-gez.

[16] 15,16. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Zirai Ekonominin hukukî Esasları. Profesör Ömer Barkan. Cilt: 1. Sf: 260. Bu kanunname, Melinde, Yanbolu ve Tataran وادی ve Akdağ Yürükleri içindir.

[17] Vesika 44 e bak.

Yürükler, bir yere bağlı değildir (Diğer bir kanunnamede, yürük, lâmekândır, deniliyor.) Eskiden bunlara "Gezende" derlerdi. Üç günden fazla bir yerde duramazlardı. [18].

Özür sahibi olan Yürük, özrünü Subaşı marifetiyle arzederek ve gideceği hizmete bedel tutardı. Sefere gitmiyen (eşmiyen) Yürüklerin tecziyeleri Subaşı marifetiyle olurdu. Sefere gelmeleri için, Yürüklerin mensub bulundukları Kadılıklara ve Subaşılıklara hükümler yazılır ve bu emirlerde Eşkücülerin "Altı aylık zad-ü zevade زاد و زاده" leri ile gelmeleri istenirdi.

Yürükler, cürüm işledikleri zaman, tecziyelerine dair hüküm, mensub bulundukları Kadılar tarafından yazılır; buna göre siyaset de, Subaşı tarafından icra edilirdi.

Bazan Eşkücülerin yamakları, muhtelif sebeplerle, ölüp azalırlardı. Bu vaziyet karşısında, Eşkincilere, Subaşıya ve devlete ait vergilerin tamamen toplanması güçleşirdi. Arzedilen bu durumu önlemek için, Padişah, Yamakları yirmibeşere çıkarmak üzere tedbirler alırdı. Bu tedbirler de, Anadolu'dan gelerek Yürükler içine karışmış; Yürüklüğü kabuletmış bazı kimselerin Yamak yazılmasından ibaretti. [19].

Bununla beraber, Yürükler içine, hilâf-ü cins insanların karışmamasına âzamî dikkat edilmesi, şiddetle tenbihedilirdi.

Yürük taifesinin haymanasına da, devletçe, çok ihtimam olunurdu. Yüz nefer Yamakdan, beşbin akçe Haymana resmi alınırdı [20].

Kaçkun köle veya sair insanlar yakalandığı zaman, buna ait resm-i müjdegâne, Yürüğün Subaşısına aitti.

Resm-i Arusane, gelinlik vergisidir. Yürüğün bakire ve seyyibesi de, aynı mikdar resm-i Arusaneye tâbi idi. Bu ver-

[18] Vesika 56 ya bak.

[19] 15 ve 16. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Ziraî Ekonominin Hukukî Esasları. Ömer Barkan. Sf: 991.

[20] Haymana, Yürüklerin besledikleri at sürüleridir.

ginin tarhında, Yürüğün sahibolduğu toprağın önemi, nazarı itibara alınmazdı.

ÇYürükler, konar göçerlikten vazgeçerek bir yerde sakin oldukları zaman, oranın Raiyyeti olurlardı. Hangi köyde veya köy sınırında yerleşirlerse, vergilerini, o köyün Sipahisine verirlerdi)[21].

Bu takdirde, tamam çiftlik yer için oniki akçe, yarım çiftlik yer için de, altı akçe çift resmi (vergesi) ödemek ve mahsulün öşrünü de köydeki Sipahi anbarına götürüp teslimetmek zorunda idiler [22].

Gezende olan Yürük, oturduğu veya ziraat ettiği köy sınırından göçüp başka bir yere gitse, cebren tekrar eski yerine getirilemezdi. Halbuki diğer Reaya için, bu imtiyaz yoktu. Yürüklerin, kendi cinsinden gayriye ve Müsellimlere Yamak yazılması da yasaktı.

Yürüklerden bir Eşkinci, hizmet göremiyecek kadar ihtiyarlarsa, oğlu, kendi yerine geçer; o da, oğluna Yamak olurdu..

Bazı Yürüklerin müstakil kadıları vardı. Meselâ, Saruhan Livası bölgesinde صاريجه لر، صاريجه لر، صاريجه لر diye adı geçen cemaatler, Bozkuş taifesindendi. Bunların Kadıları, ayrı olup bir yerde oturmazlardı. (Vesika : 71) Toprak Kadıları, bu çeşit müstakil Kadılığa bağlı olan yürüklerin umur ve hususlarına bakamaz; işlerine müdahale edemezlerdi. (Vesika : 56) Kadıların tayini de, Kadıasker'e aitti. Bunların elinde şer'i ve örfi kaidelerden süzülerek kanunlaştırılmış birtakım esaslar vardı ki, resmî şahısların, askerî taifesinin, mütekait ve tekkenişinlerin, Yürük, Tatar ve Cambaz gibi cemaatlerin kanunî işlerini bunlara göre yaparlardı. Bu muamelelerden ötürü, bir takım vergiler de alırlardı. Verese taksimi, vakfiyye tanzimi, İtakname, hüccetler,

[21] Vesika 76 ya bak.

[22] Yürüklerin, otlak vergisini, her zaman doğru dürüst vermedikleri, vesikalardan anlaşılıyor. Bazı aşiretler, yeni otlaklara göçtükleri zaman, "Biz vergimizi sakin olduğumuz yere viririz," diye, vergi vermekten kaçınırlardı. (Vesika) 67.

bilûmum davaların tescilleri, bu işlerin başlıcalarını teşkil ederdi (vesika: 49).

Yürük ve Türkmenlerden bazıları, Padişahlara, Şehzadele-re veyahut büyük şahsiyetlere mahsus evkafın Reayası sayılırdı. O takdirde, bu gibi Reayanın bir nevi vergi verme, imtiyazı vardı. Bunlar, vergilerini ait oldukları evkafın zabitlerine eda ederlerdi. Bir de Havassı Hümayundan sayılan Yürükler vardı ki, bunlar da, vergilerini hususî Eminlere verirlerdi. (Vesika: 29, 42, 44, 77, 82)

b) Yürüklerin Hizmetleri:

Yürüklerin seferde gördükleri hizmetler hakkındaki emir ve kaynaklar incelenince görülür ki: Osmanlı Devleti, bu askerî zümrelerden büyük faydalar sağlamakta idi. Üç kıt'anın en önemli stratejik yerlerini idaresinde bulunduran bir devletin, çeşitli cephelere, o zamanların vesaitine göre, pek muazzam mesafeler aşarak, mühimmat, erzak yetiştirmek; kale tamiri, yol inşası gibi çeşitli teknik hizmetleri görmek işi, çok önemli bir mesele idi. Bu işler, her zaman hazırlıklı, geniş teşkilâta, sayısı pek fazla mütehassıs işçilere ihtiyaç gösterirdi. İşte, bu geniş ve büyük ihtiyacı karşılamak üzere Osmanlılar Yürük ve Müsellimlerin muntazam teşkilâtını kurmuşlar ve bunları zaman zaman ihtiyaca göre değişen kanunlarla kayıt altına almışlardır.

Yürüklerin seferdeki vazifeleri, top çekmek, madenlerde top yuvarlağı (mermi) dökmek, kale duvarları yapmak veya tamiretmek, kale muhafızlığında bulunmak, donanmada çalışmak, kereste taşımak, cami ve sair miri binaların inşasından amele hizmeti görmek gibi şeylerdi [23].

Bu işler için, Yürükler, emirlerle hizmete davet edilirdi. Anadolu'da, Bilecik madeninde (Vesika: 5), Rumelinde, Bosna'da, Kamengrad, Rudnik madenlerinde top yuvarlağı dökerlerdi.

[23] Anadolu Türk Aşiretleri. Ahmet Refik. Sf: VI.

Saruhan bölgesinde, Yunddağında oturan Yürüklere, Yund dağı Ellicileri denildiğini, çeşitli vesikalardan öğrenmekteyiz. (Vesika: 5,44) Bunlar, kendilerine Koçellicileri adını veriyorlardı. Koçellicilerinin Bilecik madeninde, top yuvarlağı dökmek hizmeti ile mükellef olmadıkları ve binaenaleyh bir nevi imtiyaza sahip oldukları anlaşılıyor.

Bundan başka, vesikalardan, Yürüklerin tuz vergisine tâbi olduklarını öğreniyoruz. (Vesika: 41)

III

Yürüklerin İskânı ve Osmanlı İskân siyasetine kısa bir bakış

Osmanlılar, Balkanlara geçer geçmez, oralarda yeni bir mesele ile karşılaştılar. Bu, Müslüman olmıyan yeni ve yabancı bir muhitte tatbik edilmesi gereken bir kolonizasyon siyaseti idi. Bu suretle, Avrupa'da uzun bir zaman emniyetle hareket edebileceklerdi. İstilâ edilen geniş topraklarda, Bulgar, Sırp, Rum, Arnavut, Macar, Lâtin gibi çeşitli milletler vardı. Bu arada, kuzeyden gelerek hristiyan olmuş Türk unsurları da bulunmakta idi (Gagauzlar gibi).

Bu milletlerin kurdukları siyasî birlikler ve devletler, Osmanlı saldırışı karşısında çökmekte; Anadolu'dan gelen ordular, az zamanda Tuna'ya dayanmış bulunmakta idi. Bu yeni ve yabancı muhitlerde ise, yalnız askerî bir istilânın pekgeçici olacağını, tarih göstermekte idi. Bunun için, ilk tedbir olmak üzere, bu yeni muhitlere, Anadolu'dan Türkmenleri göndermek ve yerleştirmek ile işe başlandı.

Osmanlıların ilk Tarihçileri olan kroniklerden edindiğimiz pekaz malûmata bakılırsa, bu tehcir ve iskân, ikinci Osmanlı Beyi Orhan zamanında başlamıştı. Osmanlılar, Gelibolu yarım adasına ayak basar basmaz, oralara, Anadoludan ve Karesi

Vilâyetinden «Göçer kara arap evleri» götürmüş ve yerleştirmişlerdir [24].

Bu tehcir ve kolonizasyon işi, Birinci Murad zamanında da devam etti. «Saruhan ili,» nden bir kısım konar göçer halk, Balkan yarımadasına nakledilerek, Siroz (Serez) çevresine yerleştirildi. Hicrî 787 ve milâdî 1385 [25].

İkinci tehcir, Yıldırım Bayazıd zamanında, oğlu Ertuğrul eliyle vukubuldu. Bu göçer halk da, Saruhan ilinde oturur ve Menemen ovasında kışlardı. Bunlar tuz yasağı tanımadıklarından, Padişahın emriyle Rumeli'ye sürüldüler ve Filibe civarına yerleştirildiler. Hicrî 798, Milâdî 1395 [26].

Ondan sonra, Osmanlı devleti, bir fetret devresi geçirdi. Timur, Anadolu'yu istilâ etmişti. Timur'un Anadolu'dan çekilmesini müteakip, duruma hâkim olmak üzere, Çelebi Sultan Mehmet, Samsun'dan Bursa'ya dönüyordu. «İskele,» denilen bir yerde birçok Tatar evleri (Obaları, aşiretleri) gördü. Bunlar, Timur'la birlikte Türkistan'dan gelmişlerdi.

Padişah, bu Tatarları, Rumeli'ye sürdü ve Filibe yöresine geçirdi; «Konuş hisarı,» çevresine yerleştirdi [27].

Osmanlılar'da, bu tehcir hareketi, münhasıran kolonizasyonu temin ve o muhitleri Türkleştirmek amacıyla yapılmış değildir. Doğudan Anadolu'ya gelen göçlerin arkası kesilmiyordu. Bunlar, bir yere bağlanmadıkça, başıboş dolaşmakta, istedikleri yaylalara çıkmakta ve ovalara inmekte idiler. Vesikalar inceleneince bu göçen halkla, daha evvelden yerleşmiş veya otokton bulunmuş Reaya arasında, geçimsizlikler olduğu anlaşılır. Bu geçimsizliklerin başlıca sebebi, göçer halkın köy sınırları içinde tarla veya meralara hayvanlarını sokarak mahsullere zarar vermeleri idi (Vesika: 67). Bu yüzden, hükûmet merkezine bir

[24] Aşıkpaşa zade Tarihi. Sf: 49,50. Buradaki ev kelimesinin, oba veya çadır olduğu tahmin edilebilir.

[25] Aynı eser. Sf: 61.

[26] Aynı eser. Sf: 74.

[27] Aşıkpaşazade tarihi.

çok şikâyetler olurdu. Osmanlı idarecileri, Reaya veya Türkmenleri iskân için, bir yerden diğer bölgelere aktarırlardı. Bu işler, her zaman, gereği gibi düşünülüp tatbik edilmediğinden, Reaya veya göçer halkı memnun etmezdi. Onun için, iskân edilen cemaatler, yerlerini beyenmezler; hükûmetin emirlerini dinlemiyerek oralarını terkederler ve muhtelif yerlere dağılırlardı. Böylelikle nizamı bozulan balkın, şikâyetleri ve geçimsizlikleri, büsbütün artardı [28]. Bu halin önüne geçmek için, perişan olan Reayayı tophiyarak eski yerlerine götürmek üzere, Livalara ve Kadıhklara emirler gönderilirdi. Raka civarına iskân edilen cemaatler buralarını beğenmiyerek memlekete dağılmaları, Aydın ve Saruhan Livalarına gelmeleri üzerine, yazılan emirler, buna bir örnek teşkileder. (Defter: 185. Sf: 90 - 91).

Osmanlı iskân siyasetinin âmillerinden biri de, bazan Türkmenlerin, dinî hissiyat bakımından, sünî Osmanlılarla uyuşmamaları, Aleviliğe meyil göstermeleri ve bu yüzden isyankâr tavırlar takınmalarıdır. Müslüman Yürüklerin, bidayettenberi Babailiğe ve aleviliğe [29] meyil göstermelerinde, eski Türk dinî Şamanizmin tesiri büyüktür. Bu hal, müteakip asırlarda da devam etmiştir. 15. asrın sonu ve 16. asrın başında, İran'da Safevî sülâlesi, hâkimiyeti ele almış bulunuyordu. Babadan, dededen Alevi olan Şah İsmail'in, Anadolu'da yaptığı Şilik propağandaları, esasen Batıniliğe meyilli olan aşiretler arasında pek büyük rağbet gördü. Doğu Anadolu ve Toroslar'da

[28] Anadolu Türk Aşiretleri. Ahmet Kefik. Önsöz. ve Vesika: 52. 70 e bak.

[29] Sultan Alâeddin i Kaykubad zamanında, Kameriddin ili namını alan Ermenak ve havalisi zaptedildikten sonra (1227) oraya, alelusul Türkmen aşiretleri getirilip iskân edildi ki, bunlar arasında Karaman boyuna mensub olanlar, belki de, ekseriyeti teşkilediyordu. İşte bu Türkmenler içinde yetişen نورء بن سعد الدين o aralık Anadolu'da pek ziyade taammüm eden Babailer tarikatine intisab ederek o havali Türkmenleri üzerinde dinî bir nüfuz kazandı. «Türkiyat mecmuası. Prof. M. Fuat Köprülü. Anadolu Beyliklerine ait notlar. Sf. 15»

oturan Türkmenler, Yürükler, Safevî Şeyhinin Erdebil'deki tekkesine gitmek için, can atıyorlardı, o tarihlerde, Osmanlı Padişahı bulunan Bayezid-i Veli, dervişlerle düşüp kalktığı için, Şah İsmail'in hakikî maksadlarını anlamıyor; hatta oğlu Selim'i, bu işleri takibettiği için azarlıyor; İran Hükümdarını «oğlum» diye vasıflandırıyor. Bu elverişli zeminde gelişen Şilik hareketleri, Osmanlı devletinin siyasi mevkii için, ciddi bir tehlike teşkil edince, İkinci Beyazıd, harekete geçmek zorunda kaldı. Bir çok Rüesayı, aşiretleri ile birlikte, Rumeliye tehcir etti [30].

Köy isimleri ile Yürük ve Türkmen Aşiretlerinin adları arasındaki münasebetler :

Bu, daha ziyade filoloji ve etimolojiye ait bir iş olmakla beraber, tarihî ve içtimai zaviyeden görünüşünü buraya işaret etmek faydalı olur kanaatindeyim :

Osmanlı İmparatorluğu devrinde, aşiretlerin zaman zaman iskân edildiklerine yukarıda temasetmiştik. Bu hareketler, birkaç defa, umumî bir mahiyet almıştır. Bunların en sonuncusu, 1280 - 1290 yılları arasında olanıdır. Bu devredeki iskânın Manisa bölgesine ait olanını, aynı yılların sicil defterlerini taramak suretiyle tesbit ettik. Daha öncekilerini tesbit etmeyi de, sonraya bırakmak zorunda kaldık. Bu son aşiret iskânı devresine temaseden vesikalarda, Yürükler hakkında (Haymenişin aşairden) tabiri kullanılmaktadır. Bunlara dair edindiğimiz bilgileri, bir cedvel halinde, eserin son kısmına ekledik. Bu cedvel incelenince, görülür ki, burada adı geçen aşiretlerin isimleri ile 16 ve 17. Asrın ilk yarısındaki vesikalarda zikredilen Yürüklerin adları, çok defa birbirini tutmamaktadır. Bundan da, son iskânda yerleşen aşiretlerin, eskilerden başka

oldukları anlaşılıyor. Nitekim, Manisa'nın köy isimleri de, buna benzer bir eskilik ve yenilik manzarası göstermektedir. Meselâ, 16 ve 17. asırlarda adı geçen bazı köyler vardır ki, bugün, ya onların izlerine rastlayabiliyoruz; yahut tamamiyle ortadan kalkmış olduklarını görüyoruz. Buna bir misal verelim :

Horos köyünün kuzeyinde bulunan Karaca Ahmet tekke ve türbesi civarında, aynı isimde bir köy olduğunu, eski vesikalarda, sık sık görmekteyiz. Vesikalardan edindiğimiz bilgiye göre, Karaca Ahmed köyü, bağların mütekâsif bulunduğu bir yerde idi. Gene Horos köyünün kuzey batısında Düğlek دوكلك, Üçoluklu çeşmenin doğusunda Çatal Kilise, Manisa'nın doğusunda Kurtık قرتق, Menemen boğazı çevresinde Kersen كرسن, köyleri ile Turgutlu civarında Yengi ينى, Sart civarında Ilca ve Olgamlu اولاملو kasabaları, bugün, mevcut değildir.

Buna mukabil, eski vesikalarda, Kocakoru, Sümültepe, Kozaklar, Muradiye, Tevfikiye, Sancakhoz gibi bazı köylerin isimleri geçmemektedir. Bu köylerin hepsi, aşiretlerin son iskânı ile meydana gelmiş olmamakla beraber, bazı köylerin, sonradan vücuda geldiği kabuledilebilir.

İlk yerleşmenin, Saruhanogulları devrinde olduğu muhakkaktır. Bunun için, eski vesikalarda adı geçen köylerin çoğu, o zaman yerleşen aşiretlerin adları ile ilgilidir. Osmanlı İmparatorluğu devrindeki iskânlarda da, bazı köylerin meydana gelmiş olması tabiidir. Buna karşılık, bazı köylerde, Celâli isyanlarında, terkedilmiştir. Bu, ayrıca, üzerinde durulacak bir köyler tarihi konusu olduğundan, şimdilik bir fikir vermek maksadiyle, aşağıya bir liste koyuyoruz. Bu liste, aşiret ve köy isimleri arasındaki münasebetin izahına yarıyacak bir hareket noktası olabilir kanaatindeyiz :

[30] Türk Yurdu Mecmuası. Sayı : 28. Cilt : 5. Sf. 311.

Eski Vesikalarda adı geçen
bazı aşiretlerManisa Vilâyetinde bugün
mevcut Köyler [31]

Afşar Cemaati	»	Afşar köyü (Alaşehir)
Bahadır Cemaati	»	Bahadır »
Bayramşeh بیرامشه Cemaati	»	Bayramşah (demirci), Bayramcılar (Manisa)
Çullu	»	Çullu, Görece Çullu (Manisa)
Danışmendlu	»	Danışmadlar (Demirci)
Hamitlu	»	Hamitli (Kırkağaç)
Keçilu	»	Keçili (Manisa)
Kürkçü Tatarı	»	Tatar (Yılmaz) Manisa. Tatar (Salihli)
Kaşıkcı	»	Kaşıkcı (Alaşehir)
Kubaşlar قباشر	»	Kubaşlar قباشر (Eskiden Yundağı köyü)
Karayahşi	»	Karayahşi (Salihli)
Menteşelu	»	Menteşlu (Eskiden vardı)
Örenler	»	Örencik (Manisa)
Öksüzler	»	Öksüzler (Yunddağı)
Saraçlar	»	Saraçlar (Kula)
Saruhaniler	»	Saruhanlı (Manisa)
Sakallular	»	Sakallı (Manisa)
Tekelu	»	Tekeli (Manisa)
Timurcular	»	Demirci (Manisa)
Yağcılar	»	Yağcılar (Manisa)

[31] Vali Doktor Lütfi Kırdar zamanında yapılan beş yıllık köy kalkınma programından alınan köyler. Bu köyler için ayrıca «Salname-i Vilâyet-i Aydın» a bakılmıştır. (1312 Hicri yılına ait).

IV

16. ve 17. Asırlarda Manisa Dolaylarındaki Yürük
ve Türkmenlere dair

VESİKALAR

Keçilüler Cemaati (Belen nahiyesinde)

Kaziyye-i vekâlet-i Bolu بولۇ بېكىر بىن ئىشاك

Veç-i muharrer oldur ki Simav kazasından Hacı Seydi Ali bin (...) كچيلور Keçilüler cemaatinden Belen nahiyesinde kişiyân Bulu Bekir bin İshak'dan sabıka iştira eylediğim Karaca naam gulâmı (a) müstahak çıktı deyu nefsinde kefil talebeyledik-de mezkûr Bolu Beyinün كينوك nefsi ve hin-i talebde izharına قراشلىرى (kardeşleri olacak) Bahşayış Arık آرق İmirşah kefil olup macera tahrir olundu.) Hurrire fi Zilkade sene 957

Şühud ül - hâl

Ahmed Çelebi bin Turhan bin Musta bin Süleyman bin
İsa Bali Ömer Mehmed El-hayyat
Taşkaynodan طاش قيندان ve gayrühüm

2

Örenler اورنلر Cemaati

Kaziyye-i İkrar-ı Menteş bin Sâid ساعد بى مۇۋاعەھە-ي سâid
ساعد bin Menteş

Veç-i tahrir-i sicil oldur ki Örenler cemaatinden işbu sa-
hibüs - sicil Sâid ساعد bin Menteş mahfil - i şer' - i şerife oğlu
Menteş'i ihzar eyleyüb müvacehesinde takrir-i kelâm ve bast-ı
meram eyleyüb dedi ki bundan evvel oğlum işbu Menteş'i
everüb tehhül ettirdiğimde İsmail naam gulâmını bir sürü
keçi ile oğlum Menteş'e hibe eylediğimde mezkûr Menteş ben
vefat edince beni besliyecek olduğundan gayri bana bir döşek

ve bir yorgan ve bir çift çuval ve bir seccade ve bir destimal dahi verüb sonra zikrolan esbabları benden aldığından gayri iki yıl vardır ki oğlum mezkûr Menteş beni beslemekten feragat eyledi deyu mezkûr İsmail(i) verdüğüm keçi(yi) talebederim deyücek mezkûr Menteş zikrolan esbabları menkûham verüb gene aldı kendini beslemek üzere bana hibe eylediği gulâm ve sürüyle keçi elân benim kabzımdadır Gelsün besliyeyin deyu kelimat eyledikde mezkûr Sâid ساعد oğlum işbu Menteş gulâm-ı mezkûru bana virsün sürü ile keçiden ve esbabdan feragat eyledüm didikde mezkûr Menteş gulâm-ı mezkûr İsmail'den ben dahi feragat eyledüm Bade-el-yevm babam işbu Sâid'in ساعد mülkü olsun deyu mezkûr Sâid esbabdan ve keçilerden feragat eyleyüb müşarünileyhe gulâm-ı mezkûr İsmail'den feragat eyleyüb canibeynden rızaları ile vaki hâl bit-taleb kayd-ı siclölundu Hurrîre fi evahir-i Zilkade sene 957

Şühud ül - hâl

Süleyman bin Mehmed Sinan bin Mahmut Sinan bin Hacı
El - hayyat Es - sabuni الصاوي Mustafa
Abdürrahman bin Börekçi Ali bin Hamza bin Bazarlu ve gayrühüm
Turmuş Mustafa

3

Hamitlû Cemaati

(Tarhala civarında)

Kaziyge-i İkrar-i Turhoca طور خواجه bin Turmuş طومش
ancemaat-i Hamitlû Tabi-i Tarhala bimüvacehe-i
Hüseyn Halil Dayı طای

Veçh-i tahrir-i huruf oldur ki saadetlû Şehzade talebekahü Hazretlerinin Havass-ı mamurelerinden nevahi-i Bergama Haslarına sene selâse hamsin tis'a mie Zilhiccesinin onyedinci gününden mukataaya alub tamam üt-tahvil olan Turhoca

bin Turmuş ancemaat-i Hamitlû tabi-i Tarhala mahfil-i kazaya gelüb ikrar-ı sahih-i şer'i kılub dedi ki Mukataa-i mezkûre zaman-ı mübaşeretimden eminim olan Ferruh Çavuş canib-i miriye olan deynimden üçbin ikiyüz kırkdört akçe ziyade almış bulunub meblâğ-ı mezkûru nefis-i Bergama'ya ol tahvilde Emin olan işbu sahib . . . Hüseyin Çelebi bin Dayı'dan bana havale eyleyüb elüme tezkere-i şerif verilmiş idi Öyle olsa yedimde olan tezkere-i şerif mucibince meblâğı mezkûr üçbin ikiyüz kırkdört akçayı müşarünileyh Hüseyin Çelebi elinden meclis-i kazada bikusur alub kabzeyledüm deyu ikrar eyleyüb ve takririne muvafık tezkere-i şerifi Hüseyin Çelebi el-mezbura teslim idicek mezkûr Hüseyin Çelebi tasdik eyleyüb sıhat-ı ikrara hükmölundu Hurrîre fi 12 Cumad el-ulâ sene 958

Şühud ül - hâl

Nebi Çelebi bin Süca' Halife bin Muslihiddin bin
Bali Zaim-i Manisa Hızır İmam-ı Nişancı İslâm el-Müezzîn
ve Sinan bin ve Bostan Çelebi bin ve gayrühüm
İlyas Sinan Bey

4

Karamanlar Cemaati

(Sofular köyü yakınında)

Kaziyge-i Takrir-i Haydar bin Veli bitaleb-i İlhan bin
Rumbeyi الخان بن روم بي

Veçh-i tahrir-i huruf oldur ki mahrusa-i Manisa'nın beyt ül-mâl ve mal-i gaibine âmil olan الخان بن روم Karamanlılar cemaatinden Sofiler صوفيل köyü kurbinde sakın olan Haydar bin Veli'yi mahfil-i Kazaya ihzareyleyüb üzerine takrir-i dâva eyleyüb dedi ki benüm âmil olduğum Manisa yavesi يوهسى toprağına tabi zikrolan Sofular köyü civarında senin tavarların ile yürüyüb sahibi malûm olmayan üç yund bir katırı alub Eğri

یaveçinsine Cihan'e iletüb bana müteallik iken hariç top-
rağa iletüb bana zarar eyledün mucibin talebederim deyücek
mezkûr Veli oğlu Haydar ikrar eyleyüb dedi ki zikrolan bir katır
bir yund iki taylar benüm tavarımda üç.. mikdarı var idi yürür
idüm civarımda olan göçer taifesinin zanneyleyüb badehu her
tarafa çalı koyub sahibi malûm ola teslim edem dir idüm Eğri
köyü Yavesine âmil olan Cihan gelüb benüm haberüm yoği-
ken köyün oğlancıkları haber alub zikrolan tavarları malûm
idinüb oğlancıklara bir mikdar akçe verüb bu tavarlar benüm
mülkumdür tutuvirün deyüb mezkûr tavarları tutub alub gi-
düb iletüb hemen satmış sonra benüm âmilim olan Mirimiran
Yavesine âmil olan Kara Musa gelüb beni tutub benüm ile
maan varub zikrolan Yave tavarların biri canibine satıl-
mış imiş bulunmayub andan gayrisin bulub Halitlû Cum'asın-
da [32] Palamud Naibi benüm yedimden bir katırı iki yundu
yave Yazub bana yüz akçe müjdegâne verdiklerinde müjdegâ-
neyi ben kabuletmeyüb katırı murad edindiğimde yüzyirmi ak-
çem dahi alub katırı bana mezkûr Kara Musa sattı şöyle ki
müddet tamam olub katırın sahibi malûm olmaz ise katır senün
mülkün olsun deyu yüzyirmi akçem aldılar deyücek mezkûr
Haydar'ın tahriri müşarünileyh İlhan خان talebiyle kayd-ı sicil
olundu. Hurrire fi 11 Cumad elâhire sene 958

Şühud ül - hâl

Ahmed Çelebi bin .. Çelebi Arpacı Hacı Sinan bin Ve Hamza bin
Menteş İsa Bali Turmuş İbrahim Bazarlu
طورمش

5

Yunddağı Ellicilerinin, Koç Ellicileri Olduğu

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki Kütahya Müsellimleri Beyi ve
Topemini tarafından Bilecik'de بلجکده Top yuvarlağı hizmeti
için Saruhan Ellicilerine hizmet teklifi için emr-i şerif ile gelen
[32] Eğri, Halitli, bu gün Manisa'ya bağlı köylerdir.

Nebi Bey ibni Seyyid Ali mahfil-i şer'i şerife hazır olup Yund-
dağı Ellicilerinden Hacı Mehmed bin Abdi ve تول bin Turmuş
ve Ali bin Hasan ve Ömer bin Hızır ve Yusuf bin Resul رسل
ve Ali bin Resul رسل ve Nuhca bin نوحه Hüseyin ve Hamza
bin Dede Bali ve Mahmud bin Hacı müvacehelerinde takrir-i
meram kılub dedi ki mezburun kimesneler Kütahya Müsellimleri
ile bile hizmete işe gelüb ırgadiyelerin veremişlerdir hâlâ
Bilecik madeninde Top Yuvarlağı hizmeti emrolunmuşdur Ma-
hall-i memura varub hizmet eylesünler dedikde mezburun ki-
mesneler dahi cevap verüb dediler ki biz kadimden Koç Elli-
cileri ki Yunddağı Ellicileri demekle marufdur ol taifeden olub
müstakil bir kalem olub beher sene mücerredlerimiz altışar
müzevveçlerimiz otuz üçer akçe verüb vesair rüsümüze mü-
stakil Eminlerimiz ve Âmillerimiz vardır Biz zikrolan hizmeti
idegelmedük veçhen min el-vücuه وجبا من الوجوه ol hizmeti icab
eder bir halimiz yokdur Elümüzde emr-i şerif dahi vardır
Yunddağı ve Koç Ellicilerinden maadası ol hizmeti edegelmış-
lardır Biz ol hizmeti edegelmelik dedikleri bittaleb kayd-ı
siclolundu Tahriren fi tarih-i evail-i şehri Rebiilâhir sene 958

Şühud ül - hâl

Osman bin Yunus Bey ibni Mustafa Çelebi bin Muhiddin Halife
Ali Abdullah Ahmed Çelebi Kasım

6

Yürükân-ı Kayı maa Nısıf Çoban بوركان قاي مع نصف چوبان

Cenab-i İzzetmeab Faziletisab Hakkı bin Efendi
Kâmil ve Kâmiyab

Dürer-i tahıyyat-ı safiyat-ı devlet füzun ve طرف teslimat-ı
vafiyat-ı izzetnümün ki mahz-ı muhabbetten ve aynı hususu-u
meveddetten saadır olur kavafil-i ridad ve ruh ül-ictihad birle
ilâm-ı muhibbane olunan oldur ki Yürükân-ı Kayı maa Nısıf

çoban چوبان bundan evvel Mirimiran-ı Vilâyet-i Anadolu Beylerbeyisi Haslarından olup şimdiki halde Şehzade-i civanbaht Sultan Bayezid talebekahü ve nale münahü hazretlerinin olmağla taht-ı kazanıda Manisa kurbünde Karaman kayası فرمان قیاسی demekle maruf naam yerde mütemekkin olup Çoban Hanların چوبان خانلروك sene 958 Rebiülevvelinin 26. gününden sene 959 Rebiülevvelinin 26. gününe gelinciye mezbur Çoban cemaatinden bir yılda hasıl olan resmi Arusiyyelerin ve badihevaları ve resmi قمرلری cemaat-ı mezbureden Ömer naam kimesneye beşyüz akçeye satılub bey' olundu ve mezburun yedine hükm-ü şerif ile mühürlü mektub dahi verildi imdi lütfedüb hakipay-ı şeriflerine vasıl olıcak Şehzade Hazretlerine aid ve raci olan mahsulüne sa'yi hamiiyetinizi diriğ buyurmayub kimesneyi mani etdirmiyesiz Baki hemişe ömr-ü devletbad Birab il-ibad 959 عمر دولت باد برب العباد

El - fakir ül - hakir Zaim-i Yürükân

Kayı maa Çoban

7

Yürük Taifesi

Kaziyye-i Timur Fakih maa چودر Ali

Veçh-i tahrir-i sicil oldur ki Yürük cemaatinden Timur Fakih bin Mustafa Zaim ül-vakt Ahmed Çavuş mübaşeretiyile Kaza-yı Bigadiç'dan بغدادیچدن kariye-i چودر تهری دن Ali bin Lâtîfiy'i mahfil-i Kazaya ihzaredüb müvacehesinde takrir-i daava kılub dedi ki bundan evvel geçen orak zamanında tarlama gider iken işbu چودر Ali iki nefer Leventler ile yoluma girüb bana toklum yedin deyu ehl-i örfe beni gamzedermişsin seni öldüreyin الدورین deyu dopdolu ok edüb beni urmak istedikde ben dahi kaçub (Sene 959).

8

Tatarı کورچی

*Kaziyye-i vekâlet-i Turgut bin Cafer antaraf-ı Cafer
bin Mehmed ve Ziyade bint-i Cemal Sofu صوفی*

Veçh i tahrir-i sicil oldur ki Kaza-yı Manisa'da sakin کورچی Tatarı cemaatinden müteveffa Mehmed bin Cafer'in kebir oğlu Cafer mahfil-i Kazaya hazır oldukda takrir-i kelâm kılub dedi ki müteveffa-yı mezbur babam Mehmed'den bana cihet-i irs ile intikaleden Kaza-yı Ayasuluğ'da vaki olan zimem-i naasda olan hisse-i şer'iyyelerimin daava ve talebine ve kabzına herkimden müteveccih olur ise şer'ile görüverüb müteveccih hakkımın kabzına işbu ammun Turgud bin Cafer'i vekil eyledim dedikde mezbur Turgut vicahen merkum Cafer tarafından veçh-i meşruh üzre vekâlet kabul eyledim deyüb mucibine iltizam gösterdikde[*] sıfat-ı vekâlete hükmolunub macera bittaleb kayd-ı siclolundu Tahriren fi evasıt-ı Zilhicce Sene 959.

Şühud - ül - hâl.

Bekir bin Hacı	Ferhad bin	ve Yunus	ve Mevlâna Mürşidi
Koç Ali	Cafer	bin Mirza	
ve Mustafa	ve gayrühüm min el-müslimin		
bin Resul			

[*] Müekkili malûmumuz olduğuna binaen.

9

Cemaati تکرولی

Kaziyye-i Kefalet-i Hamza bin Rahman ancemaat-i تکرولی

Veçh-i tahrir-i sicil oldur ki cemaatinden Hamza bin Rahman nefsine Gölbeyi'den Veli bin Hüseyin kefil oldum Herbar ki mezbur Hamza taleb oluna ihzaredeyim deyu iltizamedüb ve mezbur Veli nefsine dümenci دومنجی Mustafa bin Yusuf kefil oldum deyüb Zaim ül-vakt Ahmed Çavuş tarafından Sarraf Hasan talebiyle kayd-ı siclolundu Tahriren fi evahir-i Muharrem sene 960

Şühud ül-hâl

Nurullah Çelebi bin ve Mehmed Kethuda bin ve Mustafa Çelebi
Kara Halil Pir Hasan an Sipahiyan
Yahşi Çavuş ve Alâüddin bin ve gayrühüm min el-müslimin
bin Mehmed Muslihüddin

10

Koyuneri Taifesi [33]

Kaziyye-i ikrar-ı Süleyman bin İdris bimüvacehe-i
Hızır bin Mustafa

Veçh-i tahrir-i sicil oldur ki Koyuneri taifesinden Hızır bin Mustafa taife-i mezbureden Süleyman bin İdris'i mahfil-i Kazaya ihzaredüb müvacehesinde daava kılub dedi ki bundan evvel Koyuneri Mehmed'i naam kimesneden ben kefil olub işbu Süleyman'a alverdiğim beşbin akçeyi benden mezbur Koyuneri Mehmed'i kefalet cihetinden aldı Ben dahi kefil olduğum akçeyi odadım (ödedim) Bundan talebederim dedikde mezbur Süleyman bilmukabele ikraredüb işbu Hızır bana kefaletinden odadığından (ödediğinden) işbu Hızır'a benüm bin akçe deynim vardır gayri deynim yokdur dediği ikrarı bit-talep kayd-ı siclolundu Tahriren fi evahir-i Safer liseneti 960

Şühud - ül - hâl

Ali Bey bin Paşayigit bin ve Alâüddin bin ve Memi bin
Bali Mahmud Mustafa Mustafa
Ali bin Hamza Hayreddin Halife bin İbrahim ve gayrühüm
İmam - ı Küçük yaylalu İmam - ı Mezidlu

[33] Yürükkân-ı Koyuneri, Ilgun korusunda bir adamın kışlağına 1029 yılında gelmişlerdir. Bunlar, önceleri, kışlağa bazı evler yaparak burada kışlarlar; yazın yaylağa giderlerdi. Fakat, sonradan bazı aşiretler, bunlara iltihaketti; sürüler çoğaldı; yaylağa gitmek âdeti de terk edildi; koyunlarını, halkın bağ ve bostanları arasında otlatmağa başladılar; bu yüzden bağlara ve ekinlere çok zarar olduğu için, durum İstanbul'a arzedildi. Sancak Beyine men'olunmaları için emir geldi. Sicil defter: 4. Sf: 69.

11

Çalışlar Cemaati

Kaziyye-i Kefalet-i Cemaat-i Çalışlar

Veçh-i tahrir-i sicil oldur ki كسن bint-i Satılmış naam Hatun Sinan Bey mübaşeretiyile Çalışlar naam cemaatten Ali bin Bayramlı ve İslâm bin Ali ve Musa bin Hacı Ali ve Safi bin Musa ve Mehmed bin İsa ve Hüseyin bin İsa Bali ve Çalış bin Seydi'yi mahfil-i Kazaya izharedüb müvacehelerinde daava kılub zevcim olan ابنه bin Armağan sizin sohbetinizde ölmüşdür. Siz katleylediniz nefsinize bana kefil verün dedikde mezburun birbirinin nefislerine ve hin-i talebde ihzarlarına kefilolub kaziyye bit-taleb kayd-ı siclolundu. Tahriren fi evahir-i Rebiyyülâhir Sene 960

Şühud ül - hâl

Mustafa Çelebi bin Hamza Hasan Bey bin Abdullah ve Mehmet Bey
An zümre-i Zevvakın An zümre-i Mütefrrika bin Abdullah
ve gayrühüm min el-müslimin Kethüdayı Taşan

12

Saraçlar Cemaati

(Sofular köyü yakınında)

Kaziyye-i İsbat-ı Vekâlet-i Mehmet bin Bali Fakih

Veçh - i tahrir-i huruf oldur ki Sofular köyü kurbinde Saraçlar cemaatinden fevtolan Küçük كوجك bin Hamza'nın varisleri olan عموده واسم واقلم naam üç nefer hatunlar müteveffa - yı mezkûrdan hak talebedenler bunun müvacehesinde isbat etmek için Mehmed bin Bali Fakih'i vekil eyledikleri عرمان Ahmed Çelebi bin Mentesh müvacehesinde Satılmış bin İshak ve Devlethan bin Yunus şehadetleriyle sabit olub sıhhat-ı tevkile hükmolunub macera tahrir olundu Hurre fi evail-i Şaban 960

Şühud - ül - hâl

Hacı Ali bin Saroç bin Halil bin ve Kılıç Deli bin Benlu Ahmed
Sinan Hızır Hasan Mehmed bin Aybi
Hızır bin ve gayrühüm
Başyigit
شی یکتا

13

Karacalar Cemaati

Kaziyye-i Teslim-i İskender vaz'ı Emanet-i...

Kâtib Mehmed Çelebi

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki cemaat-i Karacalardan İskender bin Hacı mahfil-i şer'e gelüb badiheva kıstından üzerimde olan akçeden iki bin yüz elli akçe olup Karacalar Subaşı Süleyman bana şart verüb meblâğ-ı mezburu bu gün ki Seşenbe günüdür şehre iletüb Şehir Kadısına veya Kâtib Mehmed Çelebi'ye viresin demiş idi Hâliya mezburu getürüb Mehmed Çelebiye emanet teslim eyledüm deyücek mezkûr İskender-i merhum Mehmed Çelebinin oğlu Mustafa tasdik edüb vakıa bana teslim eyledi bendedir deyücek tarafeynin ikrarı ve tasdiki bittaleb kaydı siclolundu fi 10 şehr-i Rebiil-evvel sene 961

Şühud ül - hâl

İbrahim bin ve Hacı Ahmed bin ve Hüseyin bin Hamza bin ve
Hamza Mehmed İne Hoca Yusuf gayrühüm

14

Saruhaniler Cemaati [34]

(Milâs kazasının nahiyesinde)

Sebeb-i Tahrir-i Kitab-ı Nakl-i Şer'i oldur ki işbu hâmil ül-kitab Veli bin Ahmed'den daava ve istişad saadır oldukça

[34] Bu vesika, Saruhan cemaatinin, başka yerlerde de bulunduğunu göstermesi itibariyle alınmıştır. Vesika içinde geçen میناس'ın Milâs olması kuvvetle muhtemeldir.

sonra min el-udul Seyyid Ali bin نوحی ve Hasan bin Salih şehadet edüb... hükûmet-i şerifleri vaki olan kaza-yı Minas'da nahiyesinde Saruhaniler cemaatinden Yusuf bin Hacı Mustafa elinde olan safi beyaz tülû yelesi ve pürçeği gür sekiz yaşında yünd mezkûr Veli'nin kezalik beyaz tülû yündünden doğmuş mülk yundudur kimesneye satmadı ve bağışlamadı elân mülküdür deyu eda-yı şehadet eylediklerinde şehadetleri hayyiz-i kabulde vaki olup hakikat-i hâl inha olundu Hurrîre fi 6 Cemaziyelevvel sene 961

Şühud üt-tarik

Dede bin ve Kamza Fakih bin ve Pir Ali bin
Fakih Musa Hamza

15

Çuga جوغه ve Sakal cemaatleri

Kaziyye-i Abık... Yave Kara Tosun anyed-i Ali bin Sinan

Veçh-i tahrir-i sicil budur ki Çuga جوغه cemaatinden Sakal cemaatinden kariye-i Yeregiren [35] kurbinde sakin olan Ali bin Sinan Fakih mahfil-i kazaya gelüb takrir-i kelâm kılub dedi ki bir kara sığır tosunu bir yıl vardır gelüb sığırımıza katilub sığırlarımızla yürür sahibi namalûm yavedir dedikde mezbur sığırın sahibi namalûm olmağın Çuga âmili olan Veled bin Hamza'ya mezbur Yave sığırı teslim olunub nafakası ve hıfzı için işbu sicil tarihinden yevmi bir akçe takdir olunub kaziyye bittaleb kayd-ı siclolundu

Şühud ül-hâl

Selim Çelebi bin Hamza ve Hasan Çelebi bin ve Mustafa Çelebi bin
Mehmed Çelebi El-hac Mustafa

[35] Eskiden Yeregiren adında bir köy Timurcu kazasına bağlı idi. (sicil defterleri).

Öksüzler Cemaati [36]

(Karaoğlanlı zeylinde)

Kaziyye-i Yave doru kısırak anyed-i Yardım bin Ali *اردم*
ancemaat-i Öksüz *اوکسوز*

Veçh-i tahrir-i sicil budur ki cemaat-i Öksüzlerden Yardım bin Ali mahfil-i Kazaya gelüb takrir-i kelâm kılub dedi ki Karaoğlanlı *قرو اوغلانلو* zeylinde *کپرو* köprü başında sakın olub bir duru *طوری* tülü sağ gözü kör kulağının sağında *ای* ini var kış uylukda cerahati var İşbu evsaffa muttasıf Yave kısırak Yunduma yakıldı [37] bile yürür yavedir dedikde nafakası için yevmî birer akçe takdir olunub Yengi nahiyesinin Yava Âmi-line teslim etmesine (etmesi) emrolunub kaziye bittaleb kayd-ı sicilolundu Tahriren fi 12 Zilhicce sene 965.

Şühud - ül - hâl

Hasan Çelebi ve Sinan bin Mustafa ve Mustafa bin ve Hacı Bali
bin Ahmed Kethuda i Kal'a Turmuş bin Kademeri

Mukataa-i Çuga Ancemaat-i Bozkuş [38]

(Kütahya Yürüklerinden)

Veçh-i tahrir-i sicil budur ki Kütahya Yürüklerinden cemaat-i Çuga'ya bililtizam Emin olan Emrullah Bey bin Hüseyin Bey mahfil-i Kazaya gelüb takrir-i kelâm kılub dedi ki mez-

[36] Karaoğlanlı, bugün, Manisa'nın bir köyüdür.

[37] Buradaki, yakıldı kelimesi, katıldı anlamındadır.

[38] Bu vesika'nın serlevhasında, Bozkuş *بوزغوش* adı yazıldığı halde, metin içinde görülen Çuga *چوغه* isimlerinin yerlerinde, önceden, Bozkuş yazılmış; sonradan üzerleri çizilerek, Çuga diye düzeltilmiş.

bur Kütahya Yürüklerinden Mirimiran-ı Anadolu Ahmed Paşa Hazretlerine işbu sene hams ve sittin ve tis'a mie Zilkadesinin 20. gününde cümle Yürükler virilmiş olup tarih - i mezburdan bir yıla mezbur Çuga cemaatinin badihevasını ki cürm-ü cina-yet ve resm-i arusane ve abd - i âbık ve Yave ve beytülmal ve mal-ı gaib ve mal-ı mefkudun bir yıl tamamına işbu Veled bin Hamza'ya ikibin sekizyüz akçe Mukataaya verdüm dedikde Emin - i mezbur Emrullah Beyi cemi kelimatında mezbur Veled bilmukabele tasdik edüb ben dahi mezbur mezbur (biri fazla) Çuga cemaatinin veçh-i meşruh üzre badihevasına ve sair rüsumun'a tarih - i mezburdan bir yıl zamanına iki bin sekizyüz üç akçeye kabul ve iltizam eyledim dedikde üzerinde mukarrer kılhub kaziyye bit-taleb kayd - ı sicilolundu Tahriren fi 3 Re-biilevvel sene 966 [39]

Şühud ül - hâl

Hasan Halife bin ve Cafer Halife ve Temur Fakih ve Hacı Bali
Ahmed El hatib bin Mehmed bin Kademeri

Bozguş Taifesinden Ölçekçiler Cemaati [40]

Kaziyye - i isbat - i Derzi *درزی* *Ali bin İlyas*
maa Süleyman bin Ali

Veçh-i tahrir-i sicil oldur ki nefis - i Manisa'da vaki olan mukataa hanelerine âmil olan Süleyman bin Ali *باویر* Yaviler [41] mahallesinde sakın olan işbu sahib üs - sicil *درزی* Ali bin İlyas'ı mahfil-i kazaya ihzar eyleyüb sen Haymana *مقاطعه خانلر ندنس* deyu *قصره* hakkın taleb eyledikde mezkûr Ali bin Bozguş ta-

[39] Bu vesika, Çuga cemaatinin, Kütahya'da bulunduğunu göstermesi itibariyle alınmıştır.

[40] Bozguş, Bozkuş demektir. Anadolu'ya yayılmış büyük bir aşiretin adıdır.

[41] Manisa'nın bir mahallesidir.

ifesinden Ölçekçiler cemaatinden Ilıca'da [42] sakin olugelüp anda Ilıca'dan ben bunda geldim Bozguş Zaimi olan Alemşah gelüb sene seb'a ve sittine ve tis'a miede vaki olan rüsumum aldı elüme mühürlü temessük verdi deyu Emin-i mezkûr mühürü ile sahih temessük ibraz eyledikde âmil-i mezkûr Süleyman inkârla mukabele idicek rical-i müsliminden Hacı Mahmud Bali ve Hamza Bali bin Hasan liecl iş-sehade hazıran olub mezkûr Ali'nin daavasına mutabık mezkûr Ali Bozguş hanesinden olup Bozguş hanesine zaim olan Alemşah gelüb mezkûrun haliya lâzım olan resmini Miri için alub kabzeyle-di deyu eda-yı şehadet eylediklerinde şehadetleri makbul olub mezkûr Âmil Süleyman'ın daavası reddolunub mezkûr Derzi Ali Bozguş hanesine hükmolundu Fi evail-i Receb sene 967

Şühud

Cafet Çelebi bin Mehmed an mahalle-i Çapraslar Muhzir Ilyas *Bazirgân Mehmed an Kariye-i Keçilu* *Muhzir Yunus* *Hacı Hüseyin'bin Boğasıcı*

Hamza bin Ali *ve gayrühüm min el müslimin*

Cemaat - i Kara Bahşi قريه بحشى
(Marmara kazasında)

Kaziyye

Marmara [43] kazasına tâbi cemaat-i Karabahşilerden Hüseyin ve Nasuh ve Yusuf بنوا Turgut Ahur Kethudası Meh-

[42] Ilıca, Osmanlı teşkilâtında, eskiden, bir kaza idi. 1312 de basılmış olan Aydın Vilâyeti Salnamesine göre, Ilıca, Turgutlu kazasının yirmi köylü bir nahiyesi olup Dağmarmara nahiyesinin kuzeybatısında bulunuyordu. Sf: 440.

[43] Bu, Gölarmara olup Osmanlı teşkilâtında kaza idi. Şimdi Akhisara bağlı bir bucaktır.

med Bey . . . Solak Mehmed Bey bin Emir müvacehesinde ikrar-ı tav'i kilub dediler ki bundan akdem mezkûr Kethuda bigâyırhakkın bizim otuz sikke altunumuz alub teaddi eyledi deyu daava ve taleb sadedinde iken müslimin-i muslihun mâ beynimizdeki daava için on sikke altuna sulhedüb minbaad terk-i daava edüb mezbur Mehmed Begün zimmetinde otuz altun daavasından beri kıldık mezkûr Mehmed Bey on altunu daava eder ise daavamız baki ola dediklerinde mezbur Solak Mehmed Bey tasdikedüb kayd-ı siclolundu (974)

Şühud

Yakub bin İsa *Bali bin Seydi* *Bahtiyar bin Tur Ali* *Kalender bin Yusuf* *Mahmud Çavuş bin Abdullah*

Kızılkeçilu [44]

Kaziyye-i İnkâr-ı Musa bin Veled

Veçh-i tahrir-i fis-sicil oldur ki Kızılkeçiluden Satı bin Ve-yis Musa bin Veled'i mahfil-i Kazaya ihzaredüb mezkûr Musa iki كك ile gelüb Görleye üstünde dağda Karagöl kurbinde obamız yanında gece ile bir kır bargir ile bir al bargirimizi alub gitmişler Sual eylen kande almışlar gitmişler dedikde mezkûr Musa'ya sual olundukda inkârla cevap vericek mezkûr Musa Bey inkârı bit-taleb kayd-ı siclolundu Tahriren 7 Muharrem ül-haram 974

Şühud ül - hâl

Mustafa bin Bali *Kemal bin Ahmd* *Musli Çelebi bin Emrullah* *Mustafa bin Hüsrev Bey* *Seydi Ahmed bin Bayram*

[44] Bu cemaatin, Nife tabi Yaka naam kariye kurbinde sakinol-duğu, 42 defter ve 159. sayfada yazılıdır.

Cemaat - i Çuga

Kaziyye-i ikrarı Abdullah Arab

Veç-i fis-sicil oldur ki cemaat-i Çugadan Ali bin Dursun Abdullah naam arabı meclis-i şer'e ihzarettikde takrir-i daava edüb mukaddema mezbur Abdullah'a ikiyüz seksen akçeye bir öküz bey'eyledim yetmişiki akçesin mezbur Abdullah elinden aldım ikiyüz sekiz akçem kaldı dedikde mezbur Abdullah mezkûr Ali'ye ikiyüz akçeyi dahi vermiş iken inek akçesi anamındır dedikde mezkûr Ali'den alub anasına verdim dediği bittaleb kaydolundu fittarih el - mezbur (974)

Şühud ül - hâl

Culah Ramazan ve Süleyman bin ve Hasan bin ve Mustafa bin ve gayrû
Seryiğit Hüseyin Memi Mehmed hüm
سريگيت

Çongara Cemaati چونغره

Kaziyye-i Sübut-ü inek-i Hacı Süleyman an Cemaati

Çongara چونغره

Veç-i tahrir-i fis-sicil oldur ki cemaat-i چونغره dan sahib üs-sicil Hacı Süleyman bin Satılmış kaza-yı Tarhaniyat'ta ترخانيات tabi Hasanlar naam kariyeden İbrahim bin Veli naam kimesneyi mahfil-i Kazaya ihzarettikde üzerine iddia edüb mukaddema Mehmed naam kimesneden iştira eyledüğün boynuzları kör ikiyüz akçe kıymetli inek benim mülküm olub mülkümde gebe iken zayı olmuş idi. Haliya buzalamış بوزلهش kimesneye bağışlamayub ve bey'eylememiş idim senin yedinde buldum talebederim dedikde gıb el-inkâr mezbur Hacı Süleyman'dan bey-yine taleb olundukda min el-udul Hacı Karaca bin Durmuş

ve اولی bin Davud liecl iş-şehade hazıran olduklarında eda-yı şehadet edüb mezkûr mevsuf تولى inek mezbur Hacı Süleyman'ın mülkü olub gebe iken mülkünden zayı olub kimesneye bağışlamayub ve bey'eylemeyüb elan dahi mülkü idüğine şahitlerüz ve şehadet dahi eyleriz dediklerinde şehadetleri makbul olub zikrolan inek mezbur Hacı Süleyman'a hükmolunub bittaleb tahrir olundu. Fi 3 Rebiulâhir sene 974

Şühud- ül-hâl

Nebi bin Yunus bin ve Hasan bin ve Mustafa bin ve Mustafa bin
Hızır Hızır Memi Hızır Mehmed
ve El Hac Bâli bin Kadem

Bozkuş Ceaatinden Tavile Müslimi طوبله مسلیمی Taifesi

Kaziyye - i ikrar - ı تولى Fakih bin ابراهيم en - Naib üş - şer' bitaife-i Bozkuş

Veç-i tahrir-i fis-sicil budur ki Bozkuş cemaatinden Tavile Müslimi taifesine hâlâ Naib üş-şer' olan Mevlâna تولى Fakih bin İmren ابراهيم Akçehavlu [45] naam kariyeden fevtolan cemaat-i mezbureye tabi Hacı Satı bin İshak'ın eytamına vasi olan Mustafa bin Nezir تولى müvacehesinde ikrar edüb müteveffa Hacı Satı'nın vaki olan Resm-i kısmetinde mezbur Mustafa elinden kısmet edüb bikusur aldım dedikde mezbur Mustafa tasdik edüb bit-taleb kayd-ı sicilolundu. Fi 23 Rebiulâhir sene 974

Şühud - ül - hâl

Kalem Beyi ve Hasan bin ve El hac bin ve Ramazan
Memi Kadem bin Hamza

[45] Akçehavlu isminde bir köy, bugün, Soma'ya bağlı bulunmaktadır.

Karabeyler Cemaati

Veçh-i tahrir-i fis-sicil oldur ki nefis-i Manisa'da vaki Şehriban Hatun evkafına Mütevellî olan Alâüddin Halife bin Lûtfî Karabeyler cemaatinden müteveffa ضوطه bin Yusuf'un zevcesi جانبوله hatunun İsa tarafından vekili olan Hudaverdi bin Cihanşah müvacehesinde iddia edüb müteveffa ضوطه zimmetinde Mütevellisi olduğum Şehriban Hatun vakfının dört yüz kırkbeş akçe vardır talebederim dedikde gıb el-inkâr صناع Nasub bin İlyas ve امينك bin İvaz liecl iş-şehade mahfil-i Kazaya hazıran olduklarından eda-yı şehadet edüb dediler kim mezbur müteveffa ضوطه zimmetinde Şehriban Hatun vakfının asıldan ve Kaftan bahasından cem'an dört yüz kırk akçesi olduğuna şahitleriz dediklerinde şehadetleri makbul olub edasına hükmolundu Fit-tarih el-mezbur (974)

Şühud ül - hâl

*Kerim Halife ve Hasan bin ve Süleman bin ve Mahmud bin ve gay
bin Süleyman Mehmed Musa Kâtip rûhüm*

Eldelek Cemaati

Veçh-i muharrer budur ki Marmara kadılığından Eldelek cemaatinden Ruh bin İshakçe Bevvablardan Haydar Bey bin Abdullah müvacehesinde iddia edüb mukaddema dönüm ve Marmara kilesi ile iki kile arpam gasbeyledin talebederim dedikde gıb el-inkâr beyyine taleb olundukda Ruh ül-mezburun beyyinesi olmayacak Bevvab Hayder ül-merkuma yemin-i bil-lâh teklif olunub Kelâmıkadime mess-i yed edüb kat ı niza olamağa hükmolunub kayd-ı sicilolundu Fit-tarih el-mezbur (974)

Şühud ül - hâl

*Şüca' Halife Süleyman Çelebi Kerim Halife ve gayrühüm
bin Mahmud bin Mahmud bin Süleyman*

Cemaat - i Çakırlar

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki kıdvet ül-ümerra yül-kiram ve umdetül-küberay il-fiham hâlâ Mirilivayı Saruhan Ferruh Paşa dame ikbalühu Hazretlerinin Kethüdaları olan fahr ül-emasil vel-akran Mehmed Kethüda bendeleri mahfil-i Kazaya kazay-ı Adala muzafatından Poyraz naam kariyeden Lûtfullah Fakih bin Ahmed Fakih ve kâtib Nurullah Bey ibni Mustafa ve فريهك den Mustafa bin Osman naam kimesneyi bile getirüb takrir-i kelimat edüb bundan sabık mezburlar maslubolan Armağanoglu hususu için Emir-i müşarünileyh Hazretlerinin hapsinde idiler Mezburların nefislerine kefil iletüb hapisten itlâk olunmasın buyurdular kefil-i binnefs olanları sicledin dedikde kariye-i Poyrazdan Halil bin Hızır ve Nasuh bin Cafer ve Hacı Mustafa bin Süleyman ve Musa Fakih bin Nebi ve Eynel ابل bin Bayazıd ve Hasan Bey bin Temur ve Safa bin Kara Mehmed ve İlyas Fakih bin Abdi ve diğer Celil bin Kasım ve Kariye-i Turudlu'dan (bugünkü Turgutlu) Hüseyin ve kariye-i طولقاردون Mehmed bin İshak ve cemaat-i Çakırlardan Yusuf bin Mahmud Fakih ve kariye-i چرشك den Mehmed bin Osman ve kariye-i Derzilerden درزير Bali bin Safa naam kimesneler mezburun lûtfullah Fakih'in ve kâtib Nurullah'ın ve Mustafa bin Osman'ın nefislerine kefil olub herbarı taleb olunduklarıncı ihzar ediverelüm dediklerinde maveka mezbur Mehmed Kethüda talebiyle kayd-ı sicilolundu fi 24 şehri Şaban Sene 983.

Akçeköy ve Timurcu Yürükleri
(Yunddağında)

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki erbab-ı Timardan resmi agnam-ı Yürükân-ı Akçeköy ve Yürükân-ı Timurcu mukataasından beşbin akçe hisse Timara mutasarrıf olan Bostan Bey ibni Musa mahfil-i Kazada Havası şerifelerinden Yürükân-ı Timurcu ve Resm-i Mukataa-i Mukataasına Emin i Mültezim olan Turmuş bin Ali müvacehesinde ikrar edüb mezbur Turmuş Bey yedinden 981 ile 82 mahsulü için onbin akçe ki tekiden lil-asıl nisfı beşbin akçe olur meblâğ-ı mezbur onbin akçeyi mezbur yedinden bittamam aldım dedikde merkum Turmuş bey mezkûr bostan Beyi vicâhen tasdik edüb maveka' bittaleb kayd-ı defter olundu Hurre fit-tarih 8 Ramazan 983.

Şühud ül - hâl

Dergâh ı Muallâ Süleyman Bey Veli Çelebi Osman bin vegayrühüm
Çavuşlarından bin Husam bin Mustafa Ali
Husrev Çavuş

Bunamak Cemaati

Veçh-i muharrer oldur ki Bunamak cemaatinden Hacı bin Turmuş makam- şer'ide kariye-i Şeybhacı'dan maktul olan Hasan'ın karındaşı Mustafa müvacehesinde ikrar edüb dedi ki ben ve divane Hamza ve Culah Hüseyin mezbur Hasan'ın yoluna varub üç kişi katledüb altında olan katırını on altına bey'edüb akçesin üç kişi taksim eyledik dedikde mezbur Mustafa dahi mezbur Hacı'yı vicâhen ve şifâhen tasdik edüb macera bit-taleb kayd-ı siclolundu. Tahriren fi 6 Şevval sene 983.

Şühud

Mehmed Çelebi Halil bin Mehmed bin Yusuf bin Usta Sinan Bin
bin Yusuf Efendi Ahmed İbrahim Piri Abdullah

Yürükân-ı Mürseller

Cemaat-ı Yürükân-ı Mürseller Tabi-i kazay ı Manisa Evkaf-ı Cami-i Merhum Emir Ejendi [46] Der Burusa (Bursa)

Veled-i Birader i Birader i Birader i Birader i Birader i Veled-i
Mestan دوروم Osman Ömer Nasuh Abdürahman Hızır
Süleyman او diğer diğer diğer انسان Süleyman

Veled-i Birader-i Veled-i Veled-i Birader i Veled-i Veled-i Veled-i
Evhad Mahmud کوج Yusuf Nasuh Mustafa Hasan Kara Ali
او او Süleyman و و Hamza Hamza

Mehmed م
Birader i Veled i Veled i Birader i Veled i Veled-i Biraderi Atik
او Evhad İbrahim Yahya Nasuh Nurullah Süleyman Seydi
ع Turali Turgud او و Ali و Ibrahim

Veled i Veled i Birader i
İbrahim Turmuş Torbalı

Emir او او
ع م م

Suret-i defter-i cedidi Sultani budur ki naklolundu tahriren fi evaili şehri-i Receb sene 983

Cemaatleri (46) ارئودلر ve طودهلر

Veçh-i tahrir-i huruf oldur ki Havassı Hümayundan Adala ve Ilıca Mukataası Mestan naam kimesne uhdesinden tahvil-i âhur olub âhara furuht olmak lâzım olmagın 983 Zilhiccesinin 17. gününde kazay-ı Adala'ya tâbi Akviran naam kariyede sakin Hüseyin

[46] Bu cemaatin adı eski Arnavut imlâsile yazılmıştır.

Yin bin Hasan kenduye yevmi yirmibeş akçe Emin Ulûfesiyle Emin olub ve sabıka mufassarıf olduğı beş akçe Kâtib Ulu-fesi Hazineye kalub Mehmed naam kimesne Ellici مقدمه kâtib olub ve erbab-ı Timardan mazul olan Hamza Bey mukim-i havale ve Mübaşir olmak olmak (biri fazla) şartıyla ilâ selâsesinin ikiyüzbin akçeye kabul ve iltizam eyledüm dedikde mezkûru alınan küfelâsının esamileridir ki zikrolunur Tahriren fi evail-i Safer sene 983

Kefil	Kefil
Süleyman bin اوردی an kariye-i	Salih bin Sinan an kariye-i M.
Kadılar Meblâğ	Meblâğ
2500	2000

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Seyyid Ahmed bin Abdullah	Seydi Han bin Abdullah an
Kariye-i M. meblâğ	M.
3000	1000

Kefil	Kefil
Mahmud Çelebi ibni Tursun Bey	Seydi Arab bin Abdullah
an kariye-i Cihanbeyler	Kadılar
meblâğ	meblâğ
500	500

Kefil	Kefil
bin Abdullah an kariye-i	Nurullah bin Abdullah an M.
Kadılar	
500	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Hamza Bey bin Mahmud Fakih	Bekir bin Mehmed an kariye-i
an kariye-i M.	Meblâğ
4000	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
-------	-------

Seydi bin Hoca Kethuda	Abdullah bin Hoca Kethuda
an kariye-i M.	an M.
500	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Turali bin Yusuf kariye-i Ak-	Murad Bey ibni Ali bey an ka-
viran Meblâğ	riye-i M. meblâğ
500	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Yusuf bin Hüseyin an kariye-i	Biraderi Veli
M.	
1000	1000

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Hacı Abdullah bin Yusuf an	Cafer bin Abdi an kariye-i M.
kariye-i M.	
500	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Celil bin Abdullah an kariye-i	Pir Ahmed bin Abdullah an
ابن توره	kariye-i mezbur
500	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Abdi bin Hüsam an kariye-i M.	Mehmet bin Celil kariye-i mezbur
500	500

Birbirlerine müzekki

Kefil	Kefil
Budak bin Ali an cemaat-i	Pir Ubeyd bin Ömer an cema-
طوده	at-i اودلر
500	2000

Birbirlerine müzekki

Kefil
Veled Bey bin Sinan Bey ka-
riye-i meblâğ طارجلر
1000

Kefil
Mehmed bin Veled Bey an ka-
riye-i M. meblâğ
1000

Kefil
Mustafa bin Ahmed an kariye-i
Karasiyeylu meblâğ
1000

Kefil
Süleyman bin Kerim an kari-
ye-i Armutlu meblâğ
1000

Kefil
Mustafa Çelebi bin Cafer Bey
M. meblâğ
1500

Kefil
Durası طوره سی Nebi bin Mehmet
an kariye-i موده سد meblâğ
1500

Kefil
Hurrem bin Abdi an kariye-i
صارجلو
1000

Kefil
Beylik bin Mahmud an kariye i
مورقتر meblâğ
2000

Cemaat-i Kutlular انقطولر ve Anıklar اوقتر Ağlarca Hasan

Merhum Hacı Hasan naam kimesnenin Şirmerd [47] naam kariyede bina ettüğü mescid-i şerif ve mahrusa-i Manisa mahallatından Kara Yunus mahallesinde bina ettüğü Muallimhaneye vakfettüğü yüz kırk bin akçenin sahih ve sakımı ki sabıka Mütevellî olub vefat eden İbrahim Çelebi'nin oğlu Mehmed Çelebi'nin zimemde gösterilen akçenin esamisidir ki Mütevellî cedid Musa Halife talebiyle tahrir olunur Tahiren fi evaili şehri Zilhicce sene 983

Der zimmet-i Hasan bin Mahmud an kariye-i Şirmerd an

[47] 16. Asırda, Manisa'ya bağlı bir köydü. Bugün, bu isimde bir köy yoktur.

Rebiyyülevvel 500, Der zimmet-i Hamza bin Şahkulu an kariye-i M.an. Muharrem 300, Der zimmet-i Ahmed Çelebi bin İbrahim an kariye-i M. an Muharrem 700, der zimmet-i دكوك Nasuh an kariye-i Şamlu an Zilhicce 1000, der zimmet-i Abdülkaadir an kariye-i Uncuboz an Rebiyyülevvel 500, der zimmet-i nalband Hüseyin an mahalle-i Kurşunlütürbe an Receb 1000, der zimmet-i Palani Hacı Ali an mahalle-i Yenice an Muharrem 600, der zimmet-i Zeyneb Hatun an kariye-i Şirmerd an Rebiyyülâhir 260, der zimmet-i بروی Mustafa bin İsmail an Koca Ali an Rebiyyülevvel 500, der zimmet-i Sefer bin Bahşi an kariye-i Koca Ali an Rebiyyülevvel 200, der zimmet-i Tursun bin Hızır an Kocaali an Rebiyyülevvel 200, der, zimmet-i Satı bin Hüseyin an Kocaali an Rebiyyülevvel 300, der zimmet-i Beki Arab an Kocaali an Rebiyyülâhir 200, der zimmet-i Hacı bin علامی an Kocaali an Rebiyyülevvel 300, der zimmet-i Nebi bin Hüseyin an Kocaali an Receb 170 Der zimmet-i Turali bin Habib an Kocaali an Muharrem 500, der zimmet-i Abdürrahman bin Mahmud an kariye-i M.an Muharrem 1000, der zimmet-i Piri bin Habib an kariye-i M. an Muharrem 1000, der zimmet-i Arslan bin Mehmet an kariye-i Alibeylu an Rebiyyülâhir 300, der zimmet-i Topal Kara bin Bayramlı an kariye-i Kocaali an Cemadelûlâ 600, der zimmet-i Mehmed Dede bin İskender an Kocaali an Muharrem 100, der zimmet-i Hasan bin Halil an Kocaali an cemaat-i Ağlarca Hasan an Ramazan 700, der zimmet-i Dillu Ali دلاو علی bin Tursun an cemaat-i Kutlular انقطولر an Muharrem 2000, der zimmet-i Karabali bin Veli an cemaat-i Anıklar اوقتر tabi-i Akhisar an Cemaziyelevvel 300, der zimmet-i Hamza bin Sündük an cemaat-i mezbure an Cemaziyelevvel 100, der zimmet-i Pürnazar برنظر an cemaat-i Anıklar an Cemaziyelevvel 200, der zimmet-i İsa Bali bin Mustafa an Anıklar an Cemaziyelevvel 300, der zimmet-i Karlı bin Menteş an Anıklar an Cemaziyelevvel 700.

Cemaat-i Gözübüyükler [48]

Veçh-i muharrer budur ki cemaat-i Gözübüyüklerden Veli bin Hüdaverdi meclis-i şer'e Kaza-yı Adala'ya tâbi Koyunbeyli naam kariyeden Abdürrahman bin Musa'yı ihzar ve müvacehesinde takrir-i daava edüb mezbur Abdürrahman'ın yedinde olub Ahmed naam kimesneye emanet vazettüğüm Kara قو کرلو کرد erkek deve benim devemden olma devemdir zayı oldu idi mezburun yedinde buldum deyu Nitac نیتاج daavasını ettikde merhum Abdürrahman [49] naam kariyeden Emirşah'dan bin beşyüz akçeyle iştirâ ettüm mülk-ü müsteramdır dedikde mezbur Veli'nin daavasına muvafık beyyine taleb olundukda Selimşah bin Ahmed ve Mehmed bin Sabri şahadet edüb evsafı zikrolan deve mezbur Veli'nin devesinden olma Mülk devesidir Mülkünden zayı oldu deyu eda-yı şahadet ettiklerinde şahadetleri hayyiz-i kabulde vaki olub mezbur deve merhum Veli'ye hükmolunub maveka kayd-ı siclolundu fi teslim Zilhicce sene 983.

Şühud

Süleyman Bey	Receb Çelebi ibni	Hüseyin Çelebi ibni	Mustafa Çelebi
Bende-i Der	Ahemd Bey	Hacı Hasau	ibni Hayreddin
gâh ı Ali			Bey
Abdi bin	Nebi bin	Nasrullah Çelebi ibni	Muslihiddin bin
Ahmed	Hudaverdi	Lütfullah	Bekir
Ankariye i Kemer		Ali bin Abdülkerim	
		an Poyraz	

Cemaat-i Sakallular
(Belen civarında)

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki cemaat-i Sakallulardan Kurd bin Ahmed müvacehesinde nahiye-i Belende Naib üş-şer olan

[48] 16. Asır sicillerine göre, Belen nahiyesine bağlı bu isimde bir köy vardı.

[49] Bu köy de, bu gün, mevcut olmayup 16. asırda Adala'ya tâbi idi.

Mehmed Çelebi bin Yunus Çelebi takrir-i meram kılub dedi ki mezbur Kurd itaat-i şer'etmeyüb inad ve muhalefet eder ehl-i fesaddır bıçak çıkardı meclis-i şer'den kaçtı dediği kayd-ı sicil olundu Tahriren fi tarih-i evasıt-ı şehr-i Receb sene 984.

Şühud - es - sabikun

Kırcalar cemaati

Palamud kurbinde vaki olan Dere naam kariye halkından Bostan bin Veli ve Halil bin Nasuh ve Bali bin Nebi ve Turmuş قوبل ve gayriler Kırcalar naam cematten Hazır bin Ali ve Mestan bin Nasuh naam deveçileri Dergâh-ı Âli bendelerinden Evhad Bey mübaşeretiyile meclis-i şer'e ihzar ve bilmüvacehe daava edüb bundan akdem zahire için miri buğday cem'ine Mübaşir olan Husrev Çavuş Manisa kilesi ile otuz kile buğday ve on beş kile arpayı Çandarlu چدارلو iskelesine Dizdara teslim edün deyu şartladıkda biz dahi miktar merhum buğdayı ve arpayı cem'edüb merkuman Hızır ve Mestan'ın develerine tahmil edüb kiralara verüb isalettük bizim buğday ve arpamızın teslimine tezkere getürmediler ve Dizdardan mühürlü tezkere dahi getürmediler bizim buğdayımızın akçesini dahi Mübaşir olan Çavuş vermez dediklerinde mezbur Husrev Çavuş Dizdardan mühürlü tezkereleri tezkere (mükerrer) getürsünler vereyin dedikde mezburan Hızır ve Mestan naam deveçiler biz zikrolan otuz kile buğdayı ve on beş kile arpayı Çandarlu iskelesine Dizdara teslimetdük alub kabzedüb elimize tezkere vermedi varın Husrev Çavuş'dan temessük getürün elinize tezkere vereyin dedi deyu cevap verdikleri gıb et-taleb kayd-ı siclolundu. Tahriren fi şehr-i Zilhicce sene 983

Şühud ül - hâl

Seyyid Ali bin	Mustafa Çelebi ibni	Mahmud Çelebi ibni
Seyyid Kasım	Hayreddin Bey	Hülâyun Kadı
Şehriban Halife ibni	Muhiddin bin	ve gayrühüm
Mahmud Naib	Mustafa	

Çugalar Cemaati
(İlgın Kuru Hassında sakin)

Veç-i tahrir-i huruf budur ki Çugalar cemaatinden Veli bin Hudaverdi mahfil-i şer'i şerife hazırolub kıdvet ül-ümeray il-kiram Ferruh Lala Hazretleri canibi şerifelerinden vekil-i şer'ileri olan Mehmed Çelebi ibni Abdülkaadir müvacehesinde bit-tav' ver-rıza ikrar ve itirafedüb dedi ki İlgınkuru Hasla-rından 1800 kile buğdayı her kilesi seksen akçe hesabı üzer yüz kırk dört bin akçeye ve seksen mut arpa her kilesi otuz ikişer akçe hesabı üzre kırk üç bin iki yüz akçeye ve otuz mut çeltik her kilesi bin akçeye otuz bin akçeye ve yirmi beş kile burçak ve bakla her kilesi kırkar akçeye ve bir mut nohut her kilesi yetmiş akçeye cümle üçbin akçeye cem'an buğ-day ve arpa ve bakla ve nohut ve burçak ve çeltiği iki yüz yirmi bin akçeye kabul ve kabzeyledikten sonra kırk beş bin akçeye Biğ hazretlerine teslimedüb baki vacib ül-eda ve lâzım ül-kaza deynim yüz yetmiş beş bin akçe kaldı dedikde mukirr-i merkum Veli'nin saadır olan ikrarını mukirrin leh ül-mesfur Bey Hazretleri tarafından vekil-i şer'ileri olan Mehmet Çelebi dahi bilvekâle tasdikedüb macera bit-taleb kayd-ı siclo-lundu Tahriren tarih-i evasıtı şehri Cümadelülâ sene 984

Şühud

Üveys Efendi El Müderris Abdülkaadir Çelebi bin Mehmed Çelebi ibni
Bimedrese i Garraköy Sofi Çavuş Sofi Çavuş
Osman bin Turmuş bin ve gayrühüm
Ali Mahmud

Çullu, Emirler ve Sakallu Cemaatleri

Veç-i muharrer budur ki Havassı Hümayunlarından en-harı Hassa Mukataatından sene erbaa ve semanine ve tis'a

mie Muharreminin guresinden ilâ selâse sinin kenduye yevmî yirmibeş akçe Emin Ulûfesi şartiyle ve dahi bazı nehirlerin tahmini teccid olunub ve huddamiyni dahi kendu murad et-düğün etmek şartiyle altıyüzbin akçeye Emin-i mültezim olan Mustafa bin Korkud'un küfelâsı hususunda Efendi Hazretleri-nin canib-i şeriflerinde bu hakire varid olan mürasele-i şerif mucibince tahrir olunan küfelâ budur ki zikrolunur tahriren fi gurri şehri Muharrem ül-haram sene 984

Kefil: Mehmed bin Kara Mahmud an kâriye-i İlgınlı 2000, Kefil: Mercan bin Veli an kariye-i Şirmerd 1000, (birbirlerine müzekki) Kefil: Mahmud bin Ali an Şirmerd 1000, Kefil: Hızır bin Nebi an kariye-i İlgınlı 1000, Kefil: Mustafa bin Turgud an kariye-i M. 1500, Kefil: Hasan bin Turgud an kariye-i M. 1500 (Birbirlerine müzekki), Kefil: Mehmed Fakih bin Turgud an kariye-i M. 300, yekûn 8300

El-muhzir Yusuf bin Durak طوراق Yusuf bin Ali Nasuh bin Yahya ve gayrühüm Ancemaat-i Çullu

Kefil: Osman bin Vakkas Ali an cemaat-i Çullu 10000, Kefil: Korkud bin Ali an Çullu 15000, Kefil: Hüseyin bin Yusuf an cemaat-i mezbur 1000, Kefil: Yusuf bin Timur an cemaat-i Çullu 5000, Kefil: Müstecab bin Hacı Seydi an Çullu 5000 (Birbirlerine müzekki), Kefil: Şaban bin Hacı Seydi Ali an Çullu 3000 (Timur müzekki), Kefil: Mustafa bin Bali an Çullu 2000 (Müstacab müzekki), Kefil: Hasan bin Musa an Çullu 5000, Kefil: Mahmud bin Abdullah an Çullu 5000, Kefil: Hamza bin Hasan an Çullu 5000 (Birbirlerine müzekkilerdir), Kefil: İsa bin Ömer an Çullu 5000, Kefil: Ahmed bin İnehoca an Çullu 5000, Kefil: Ahmed bin Hasan an Çullu 5000 (Birbirlerine müzekkilerdir), Yekûn 71000

Kefil: Nasuh bin Satı an cemaat-i Emir 1000, Kefil: Cafer bin Seyyid Hasan an Emirler 1000, Kefil: Pürahmed bin Hasan an Emirler 1000, Kefil: Hasan bin Yusuf an cemaat-i mezbur 1000, Yekûn 4000

Çengiler Cemaati

Veçh-i muharrer budur ki bundan mukaddem yollar ve biler (beller) kesüb bigünah müslümanları katil ve mallarını gareteden kutta-ı tarikden hâlâ mehuz ve mahbus olan Hamza bin Pürğaib برغائب naam haramiden etdükleri katil ve garetiden ve refiklerinden istihbar ve istifsar olundukda bit-tav' ver rıza ikrar-ı sahih-i şer'i kılub dedi ki Divane Ahmed ve Mahmud Subaşı ve Hamza Rumilulu Divane Memi ve Ebubekir ve Sarac ve hizmetkârı olan çingâne ve Menteşli Gökçeoğlu naam Koca Yusuf naam Kulu ve bir arab hizmetkârları ile ve Tirelü Hızır bu cümle onüç nefer kimesneler gelüb İnegöl'de [50] evimde beni bulub bana bir altun kılavuzluk verüb ben önlerine düşüb Çengiler cemaatine iletüb badehu Mahmud hamamı demekle maruf İlica hamamına girüb badehu Kütahya kazasına tâbi Akviran naam kariyede kârbansaraya konub katletdügümüz Selim naam Sarac iki hizmetkârı ile bizden mukaddem zikrolan kârbansaraya konmuş imiş akşam olub davarları yem aldıkdan sonra Sarac kalkub gidüb biz dahi heman ardınca kalkub varub Döğer دöger bilinde yetişüb mukaddema Gökçeoğlu üzerine varub be herif kande gidersin Reayanın bukadar akçesin alub kande gidersin dön deyücek mezbur Selim havfedüb at ile kaçub heman Gökçeoğlu ardından hizmetkârları ile at salub biz dahi cümlemiz ardınca at salub biraz gitdikden sonra Sarac'ın atı yıkılab atdan ayrıldıkda orada boynun vurduk cümlemiz katletdik hizmetkârımı dahi katlettik bir hizmetkârı kaçub halâs bulub atı dahi kaçub ساجانهسى esbabı ile aldık badehu esbabını taksim etdik Gökçeoğlu'na bir kırmızı yeni uzun ferace ve bir kalı (halı olacak) ve iki büyük ذیل ve bir yorgan ve bir boğası ve bir siyah şalvar ve ton وکوکک (طون) verdük ve işbu zaahirde olan nefti kepeyi benimle bile tutulan Hamza'ya verdiler ve bana dahi bir Mısır alacası kaftan ve bir

[50] Alaşehir'e tâbi olan İnegöl'dür.

گۆمlek verdiler dedüğü bittaleb kaydı defter olundu fi 14 şehri-i Muharrem sene 984

Şühud ül - hâl

Mustafa Halife	Mehmed bin	Ahmed Çelebi	İsa Bey
bin Dede	Mustafa	İbni Abdülkadir	İbni Mustafa
Rüstem Bey			
İbni Abdullah			

Kuzuyediren قوزی ییدرن Cemaati

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki beş giriş بش کرش korusuna tâbi Ilgıncoru Âmili olan Ali bin Mehmed mahfil-i şer'i şerife gelüb Kuşlular korusunun Mültezimi olan Kasım bin Süleyman ve Mustafa bin Nebi ve Yusuf bin Abdullah yedlerinden merkum Kuzuyediren cemaatinin uhdelatine lâzımolan altıbin dört yüz otuz akçeyi bittamam alub kabzeyledim zimmetlerinde mezbur Kuzu kıstından bir akçe hakkım kalmadı dedikde ve Kapaklı korusunu Mültezim olan Reayadan Evhad bin Hanefi ve Gökçe bin Mehmed yedlerinden hisseleri ikibin beş yüz yetmişiki akçeyi alub kabzeyledim dedikde mukirri merkum Ali'nin saadır olan ikrarını mukirri lehüm ül-mesfur dahi tasdik edüb macera bittaleb kaydı sicilolundu tahriren fi tarih-i evasit-i şehri-i Şaban sene 984.

Şühud ül - hâl

Hızır bin Yunus	Sefer bin	Alâüddi Halife	Osman bin	İsa bin
an kariye i Gökçe	Mustafa	ibni Musa	Ali	Ali
Ahmed bin Mehmed ve gayrühüm				

Onikili Cemaati

(Yunddağı'nda)

Veçh-i tahrir-i huruf budur (ki) Yunddağı Ellicilerinin Onikili cemaatinden Veli bin Seyfi kariye-i Osmancalı'dan mah-

fil-i şer'e gelüb Nebi Bey ibni Abdullah müvacehesinde takrir-i meram kılub dedi ki biz Güzelhisar [51] Eşkini Onikili cemaatinden olub hâlâ memur olduğum Bilecik hizmetine topyuvarlağı hizmetine eşmiye Mültezim oldum tarih-i kitabda vaki olan senede vaki olan hizmeti eda edeyin dedikde kariye-i Kartallardan Hasan bin Nasuh dahi ben dahi hizmet-i merku-me mezbur Veli'ye muavenet edeyin dediği bittaleb kayd-ı siclolundu tahriren fi tarih-i evasıt-ı şehr-i Rebiilâhir sene 985.

Şühud-ül hal

Osman bin Ali Osman bin Ali Kâtibi ül-huruf

Adala الله Yürükleri [52]

Nişan-ı şerif-i Âlişan-ı samimekân-ı Sultani ve tuğra-yı garra-yı cenabisitan Hakani bâde el-aynür rabbani hükmü oldur ki Saruhan sancağında Manisa nahiyesinde işbu altıbin dörtyüz akçe Timara onüçbin dokuzyüz doksanseviz akçelik üzerinden mutasarrıf olan rafi-i tevki-i refi-i Hakani Mustafa'nın asıl tasarrufunda olan Timar-ı mezburdan ve ... Müstahakkına hükmolunmakla yedibin dörtyüz doksandokuz akçe noksanı olmağın Adala nahiyesinde cemaat-i Yürükân-ı (bir isim okunamadı) dan dokuzbin akçe hisse Fariğ فارغ bin Rıdvan tahvilinden ilhak olunub cem'an Timarı onbeşbin dörtyüz doksanseviz akçelik olub noksan bedelinden binbeşyüz akçe ziyade-siyle mezkûr Mustafa'ya tevcih olunub Emir ül-ümeray ül-kiram Anadolu Beylerbeyisi Hasan dameikbalühu tezkeresi mucibince lâyük görüb verdim ki zikrolunur.

[51] Eski Osmanlı teşkilâtında, Saruhan livasına bağlı bir kaza idi. Bugün Menemen'e tabi bir köydür.

[52] Adala, eski Osmanlı teşkilâtında kaza merkezi idi. Bugün Salihli'ye bağlıdır.

Kariye-i tabii mezbur	Kariye-i Kızıcavılu tabii Adala	Kariye i Mamaklu tabii mezbur
5500	7500	7000
	3500	Hisse 3000

Kariye-i tabii mezbu	سردکاو والی مرحور بلی واجه	21000	6499
19300	فزیل		
Hisse 2500	Hisse 999		

An tahvil-i Rıdvan

Yürükâm (Bir kelime okunamadı) tabii Adala an rüsum-u ağmam ve resm-i Bennak ve cürm-ü cinayet ve resm-i Arusane ve 35000 Badiheva ve... ve gayrı ve zeamet-i tam ı Adala Hisse 9000 cem'an 15298

Çiftlik-i Mesut Dede

اردوس
1500

Ve buyurdum ki bad el-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şol ki vezaif ve hidemat-ı mebrure-i mevfure ve mer'i-i meşkûre-i asakir-i mansuredir bermucib-i defter-i Hakani bikusur mer'i ve müddei kıla ol babda hiç ahad mani ve dafi olmiya şöyle bileler alâmeti şerife itimağ kılalar tahriren fi 15 şehr-i Şaban ül muazzam sene 993

Be-makam ı Kostantantaniyye el mahrusa

Şehitlu Cammati

(Gördes'de Germiyan Yürüklerinden)

Kendilerine, Tuz vergisi tarholunmadığına dair Şikâyetleri

Akza Kuzat ül-müslimin evlâ vülât ül müvahhidin maden ül fazl-ü vel yakın hüccet ül-hakk u alal-halk-i ecmain Mevlâna

Manisa Kadısı zidet fezailühü ve mefahir-ü Kuzat vel-hukkâm Gördus کوردوس ve Sındırgı ve Simav ve Eğrigöz Kadıları zide-fazlühüm tevki-i refi-i Hümayun vasil olucak malûm ola ki haliya Yürük taifesinden cemaat-i Şehitlu abalisi der-i saade-time âdem ve arz gönderüb biz Yürük taifesinden Germinyan evlerinden olub Adala memlâhası اورسندن tuz tarh olunagelmış hanelerden olmayub veçhen min el-vücuha şimdiyedegin memleha-i mezbureden bize tuz dökülügelmedüğüne Umena ve Ummal müvacehelerinde elimize hüccet verilüb men'olunagelmışler iken hâlâ Emin olanlar olugelmışe muhalif tuz tarhiderüz deyu dahl ve rencide ederler hayfdir görölüb olugelmışe muhalif dahl ve rencide eylememek babında emr-i şerif rica ederiz deyu bildirmegin bu babda olan hüccet-i şer'iyyeleri mucibince amel olunub hilâf-ı şer'i şerif rencide eylemiyeler deyu emredüb buyurdum ki hükm-ü şerifimle Dergâh-ı Muallâm Çavuşlarından fahr, ül akran Cafer Çavuş zide kardühu vardıkda husus-u mezbura mukayyed ve bu babda ellerinde olan hüccet-i şer'iyeye nazar edüb göresiz filvaki ilâmolunduğu gibi olub Memleha-i mezbur اورسی hanelerinden kadimden tuz sarfolunugelmış değil iken olugelmışe muhalif tuz tarhetdirmiyesiz men' ve defedesiz tahriren fil-yevm üs-samin minşehr-i Receb sene selâse ve elf (1003)

Be makam - 1 Kostantaniyye

برامشه Bayramşeh Yürüğü

Mefahir ül-Kuzat vel-hukkâm maadin ül-fezail-ü vel-keâm Liva-yı Kütahya ve Saruhan sancaklarında vaki olan Toprak Kadıları zidefazlühüm tevki-i refi-i Hümayun vasilolucak malûm ola ki Yürük taifesinden Bayramşeh naam cemaat Der-saade-time âdem ve arzihal gönderüb biz defterde Havassı Hümayun Eldelek الدلك Reayasından olub vaki olan hukuk ve rüsumumuzu Havassı Hümayun Eminlerine (defter mucibince bikusur eda edüb hariçten dahlolunmak icabeylemez iken gö-

çüb konduğumuz yerlerde bazı Sancak Beyi ve Beylerbeyi Subaşları ve Umena ve Ummal taifesi hilâf-ı şer' ve kanun mugayir-i defter-i Vilâyet tekrar bizden hukuk ve rüsum ve cürm-ü cinayet taleb edüb taaddiden hâli değildir hayfdir menolunması babında emr-i şerif talebederiz deyu bildirdiler) imdi Havassı Hümayunum Reayası minküllilvücuha serbesttir ve hariçten dahlolunmak caiz değildir buyurdum ki hükm-ü şerifimle Dergâh-ı Muallâm Çavuşlarından kidvet ül-emacid vel-akran İlyas Çavuş vardıkda herbirinizin taht-ı kazanızda onat veçhile mukayyed olub göresiz filvaki cemaat-i mezbure defterde Havassı Hümayunum Reayasından olub vaki olan hukuk ve rüsumların defter mucibince Havassı Hümayun Eminlerine eda edüb hariçten dahlolunmak icab eylemez iken gö-çüb kondukları yerlerde Sancakbeyi ve Beylerbeyi Subaşları ve Umena ve Ummal taifesi hilâf-ı şer' ve kanun mugayir-i defter-i vilâyet bunlardan tekrar hukuk ve rüsum ve cürm-ü cinayet talebedüb teaddi eyledikleri vaki ise men' ve defedüb Havassı Hümayunum Reayasına hariçten kimesne ol veçhile dahlü taarruz etdirmeyüb bu husus için tekrar şikâyete gelmeli eylemiyesiz ve şimdiye değin hilâf-ı şer'i şerif ve kanun alınmış nesneleri var ise bad es-sübut tekrar anlardan aldrub kimesneye teallül ve inad eylemiyesiz men'ile memnu olmayub muhtac-ı arzolanı bildirésiz şöyle bilesiz ve baad en-nazar bu hükm-ü şerifimi cemaat-i mezburenin ellerinde ibka edüb alâmet-i şerife itimad kılász tahriren fil-yem-il hamis şehr-i Mubarrrem sene erbaa ve elf (1004)

Be makam - 1 Kostantaniyye

Karayahşi قريه محشى Cemaati [53]

Veç-i muharrer oldur ki Marmara kazasına tabi Karayahşi naam cemaatten Cafer bin Turgut naam kimesne mec-

[53] 1312 Hicri yılı Aydın Vilâyeti Salnamesine göre, Salihli kazasına bağli, bu isimde bir köy vardır.

lis-i şer'i şerife nefis-i Manisa'da Davud Fakih mahallesinde sakın Mustafa bin Bali naam kimesneyi (ihzaredüb) hâlâ mezbur Mustafa'nın bunda olan doru iki kıç ayakları sekili ك ve alını sakar bargiri ihzar ve takrir-i meramedüb zikrolunan bargiri tarih-i sicilden mukaddem üç ay vardır ki mer'asında otlar iken gaiboldu. Hâlâ yedinde buldum talebederim dedikde mezbur Mustafa'ya sual olunub zikrolunan bargiri kimden aldım dedikde tarih-i sicilden mukaddem on beş gün vardır ki Mahmud Bey naam Sipahiden beş yüz akçeye aldım dedikde mahüve el-vaki bittaleb kayd-ı sicilolundu. Tahriren fi 17 şehr-i Cemadelulâ lisenet-i erbaa ve elf (1004)

44

Yunddağı Ellicilerinin, Havassı Hümayundan oldukları ve Rüsumları

Mefahir ül-Kuzat vel-Hükkâm maadin ül-fezail vel-ke-lâm Aydın ve Saruhan Mukataatı Müfettişi ve Manisa Kadısı ve Edremid Kazasından munfasıl Mevlâna Mustafa zidefazlühüm ve kıdvet ül-ulema il-muhakkikin umdet ül-fuzalâ il-müdekkikin maden ül-fazl-ü vel-yakin el-muhtas bimezid-i inayet-i melik ül-muin Mevlâna tekye ك medresesi Müder-risi Muslihiddin zidetfezailihu tevki-i refi-i Hümayun vasil ohcak malûm ola ki liva-yı Saruhan'da Yunddağı Ellicileri Der-i saadetime âdem gönderüb biz Havassı Hümayun Ellici-leri taifesinden olub feth-i Hakaniden bu ana gelince evlüsün-den otuz üçer ve mücerred olanlarımızdan ellişer akçe viregelmiş iken ve resm-i kovan ve resm-i Arusana ve adet-i agnam vesair rüsum-u âdiyemizi Miri için eda edegelmiş iken hâlâ Dergâh-i Âli Çavuşlarından Mustafa Çavuş elimde emrim vardır deyu kadimden olugeldüğü üzre bizden ziyade akçe taleb edüb bize ziyade zulm-ü teaddi eylemek ister Kadimden olugeldiği üzre alınub ziyade akçe taleb olunmamak babında emr-i şerif rica ederiz deyu bildirdiler. İmdi buyurdum

ki hükm-ü şerifim vardıkda hususu mezbura mukayyed olub göresiz filvaki kaziyye ilâmolunduğu gibi olub bunlar Havassı Hümayundan Ellici taifesinden olub feth-i Hakaniden bu ana gelince evlüsünden otuz üçer akçe ve mücerred olanlardan ellişer akçe alunugelmiş iken ve resm-i kovan ve resm-i arusana ve adet-i agnam vesair rüsum-u âdiyelerin Miri için eda edegelmişler iken hâlâ mezbur Mustafa Çavuş elimde emrim vardır deyu ziyade talebedüb olveçhile rencide eyledüğü vaki ise men' ve def'edüb bir akçe ve bir habbe aldınmayub minbaad mezbur Mustafa Çavuşu ve hariçten bir ferdi dahl ü taarruz ettirmeyub şöyle bilesiz ve baad en-nazar bu hükm-ü Hümayunu mezkûrların ellerinde ibka edüb alâmet-i şerife itimad kılasız tahriren filyevm is sabi vel-işrin minşehr-i Ramazan ilmüba-rek liseneti sitte ve elf (1006)

Bemekam-ı Kostantaniyye

45

Bahadırlu Cemaati [54]

Oldur ki Resul bin Habib naam kimesne kadimden ebaan-ceddin Bahadırlu cemaatine nezil ve avarızlarımızı veregelmişizdir Yayıclara alâkam yokdur dedüğü Bahadırlu cemaati talebleri ile kaydolundu hurre fi M. (1009)

46

Menteşelu Cemaati

Budur ki Mentşelu cemaatinden Hüseyin bin Nasuh naam kimesne Mehmed bin Resul naam kimesne benden 1007 senesinde perakende avarızından dörtyüz seksen akçe aldıktan sonra tekrar Kadımız alub sual olunsun dedikde gib es-sual almadım dedüğü kaydolundu.

Şühud ül-hâl (1010)

[54] Alaşehir'in, Bahadır isminde bir köyü olduğu. Salname.

Cemaati

(Karesi'ye tâbi Karacayan Reayasından)

Budurki liva-yı Karasi'de vaki Muhassıl-ı Emval olub Defterdarlıktan mütekait Emirülümeraylıkıram Mehmet Efendi dame ikbalihu'nun âdemlerinden دور bey bin Mustâfa ve Ahmed bin Yusuf naam kimeszeler Karasi'ye tabi Karacayan Reayasından olub cemaatinden Memi bin Musa ve Hamza bin Mehmed ve Osman bin İbrahim ve İmir bin Halil Bahtiyar bin Üveys ve sair müvacehelerinde sene tis'a ve elfde ferman olunan Yol avarızlarından sekiz hanenin akçelerin bittamam olub kabzettik siclediverin dediklerinde mahûve el-vaki kaydolundu tahriren fi evasıt-ı Cemaziyelâhire sene aşere ve elf (1010)

Şühud

Muslihiddin Halife Baba Mahmud bin Ramazan bin ve gayrühüm
ibni Hacı Haraç Hamza Ali

Derzihalil Cemaati [55]

(Güngörmezler Köyünde)

Budurki bundan akdem Derzihalil cemaatinden olub Güngörmezler naam kariyede fevtolan Arslan bin Ali'nin sagir oğlu Memi'ye kibel-i şer'den işbu Mustafa Bey naam kimesne müteveffa yı mezbureden intikaleden hisse-i şer'iyyesinin zabtı içün vasi nasbolunub siclolundu tahriren fi şehr-i mezkûr (1010)

[55] Bu cemaatin, Karasili ve Yayalar köylerinde sakin oldukları anlaşılıyor. Defter : 38, 34 Sf: 150, 383.

Kadiasker Tarafından gelen Emr-i şerifdir

(Askerî, Resmî, Mütekait, Tekkenişin, Yaya, Müsellim, Yürük ve Tatar ve Cambaz gibi cemaatlerin Resm-i Kismet, Nikâh, Itakname, Vakfiyye, Hucec, ve Sicilâtının nasıl olacağı hakkında)

Emir ül-ümeray il-kiram kebir ül-küberay-il-fiham zülkadri velihtiram sahib ül-izzü vel-ihtişam el-muhtas bimezid-i inayet-il-melik ül-âlâ Anadolu Beylerbeyisi Nuh dameikbalühu tevki-i refi-i Hümayun vasıl olucak malûm ola ki A'lem ül-ulema yil-mütebahhirin efdal ül-fudalay il-mutazarririn yenbu ül-fazli vel-yakin küşadet ül-müşkilât el-medine حلال الموصلات البقية مفتاح ül-kenuz ül hakayik misbah ilumurüd dekaik الحویدبعان الملك الصمد Anadolu Kadiaskeri Mevlâna Esad edam-Allahütealâ fezailühu tarafından Südde-i saadetime şöyle arzıhal olundu ki Vilâyet-i mezburede müşarünileyhe aid ve raci Resm-i kismet ve nikâh ve itakname vakfiyye ve esna-yı kismette vaki olan Hucec ve sicilât mumailayhin kassamları ve yahut vekilleri anda mevcud iken Kuzat tarafından dahl-ü rencide olunur imiş imdi berat-ı Hümayunumla hitâbet ve imamet ve kitâbet ve tevliyet ve cibayet ve cüz'ü ve Nesih ve Nezaret ve müstahak ve vakıf mezrea ve tekve ve sair bunun emsali cihete tasarruf edenlerin vazifeleri bir akçe ve nim akçe iken külli ve cüz'i askeridir fevtoldukda müşarünileyhin Kassamları kismet idüb kanunun kadim üzre rûsumun alub kabz-u zabtede kuzat tarafından dahlolunmaya ve Yaya ve Müsellim ve mensuh ve gayrimensuh Yürük ve Tatar ve Cambaz ve Voynuk وبقی askeridir lâkin resm-i kismetleri sabıkda yüz akçeden aşağı ise Vilâyet kadılarınıdır denmiş idi el-halet-ü bazıhi zikrolunan defterde tayin ve tahsis olunmuşdur Kanunu cedid ile amel oluna ve evlâd-ı askeri ve sair ehl-i berat külliyyen askeridir ve askerinin zevcatı ve miktarları dahi mademki fevtolduktan

sonra Reaya taifesine nikâhlanmış olma ve mutak ve mutakaları ve müdebbir ve müdebbireleri ve mekâtip ve mekâtibeeleri evlâdı külliye askeridir ve beratı şerif ile bin-i ikamet ve imamet ve kitabet ve müstahak ve cibayet ve çeltikçi ve haymana خيا و تازو ve ellici veya mer'a مرغ ve celeb ve Kadı Naibleri ve şehir kethudaları ve tekâlifi örfiyyeden muaf olanlar askeridir ve mansıb tasarruf etmiyen mülâzım külliyyen askeridir bu makule kimesneler fevtoldukda... avarızhanesinden idi ve Reaya taifesinden idi ve sonradan ehli Berat olmuşdur Kadılar dahlederler imiş buyurdum ki arzuluğ gibi ise kassamlarına aliveresiz inadedenleri yazub babı saadetine arzeliyesin tekrar şikâyet olunmalı eylemiyesin şöyle bilesin ve baad en-nazar bu hükm-ü Hümayunumu sicil mahfuza kaydedüb kassamların ellerinde ibka edüb alâmet-i şerife itimad kılasm tahriren fienvail-i Zilhiccet iş-şerife sene aşere ve elf (1010)

Bemakam - i Kostantaniyye

50

Kaşıkçı Yürüğü [56]

Budur ki Yürük taifesinden cemaat-i Kaşıkçı'dan işbu Nurullah bin Elhac İbrahim naam kimesne mahfil-i kazaya gelüb takrir-i meram edüb bundan akdem tarih-i kitaba gelince sekiz yıl vardır Maden naam kimesne ücret ile koynun ra'yedüb senesi tamam olub ücretin alub Manisa'ya gelüb Elhac Hüseyin naam kimesnenin koyumuna girüb bir nice zamanda anda durub cülûs u Hümayun vaki oldukda beylik arabalar ile bile gidüb hâlâ mezbur Maden'in karındaşı olan Receb naam kimsne gelüb mezkûr Maden sende hizmet ederdi nice olmuşdur deyu benden dava ve taleb eyleyüb vaki-i hâl müslümanlardan tefahhus olunub vukuu üzere tescil olunmasın talebederim dedikde hususu mezburu bigaraz kimesnelerden

[56] Gördes kazasının, bu isimde bir köyü vardır.

sual olundukda Mehmed Çavuş ibni Hasan ve Elhac Meydan ibni Yusuf ve Ali bin Musa ve Abdülkerim bin Elhac İbrahim ve Ahmed bin Mahmud ve Hüseyin bin Ahmed naam kimesneler hazrun-u filmeclis olub mezburu mumaileyhin takririne muvafık alâtarik üç-şehade haber verüb tarihi kitaba gelince sekiz yıl vardır mezbur Nurullah ileyhin koyunun ra'yeden Maden naam kimesne mezbur Nurullah'dan ücretin alub gelüb Manisa'da Elhac Hüseyin'in koyunun ra'yedüb cülûs u Hümayun vaki oldukda beylik arabacılar ile araba yanınca bile gittiler deyu minvali meşruh üzere mezburun kimesnelerin ihbarları bittaleb kayd-ı siclolundu Tahriren fi... Cemaziyelâhire liseneti ihda aşere ve elf (1011)

Şühud ül-hâl

Saban bin	Mehmed ibni	Elhac Mehmed bin	ve Ahmed bin
Ilyan	Hasan	Malkoç	Mehmed
ve Hüsam bin Hasan	Abdülkerim ibni Malkoç	ve gayrühüm	

51

Karakoca قرقو Cemaati

Budur ki cemaat-i Karakoca'dan Yahya bin Elhac Memi naam kimesne mahfil-i Kazada karındaşı Abdi naam kimesne mahzarında tav'an ikraredüb mezbur karındaşı Abdi'ye mensub yerlerinden mütevelliden tapulayub aldığım Piyade çiftliğinde bir miktar yerini ikibin dört yüz akçeye hakk-ı tasarrufun verdim dediği ikrarı bittaleb kayd-ı siclolundu tahriren fi 21 şehr-i Receb ül-mürecceb sene ihda aşere ve elf (1011).

**Perakende-i Mer'aş ve Bozulus بوزاولوس ve Danışmendlu
[57] ve وین اخلو ve Kürt ve sair Gelen Haymana
taifesi ve Kefere taifesinin Yerlerini değiştirmeleri
ve Vergileri Kefere Haracı Emridir**

Kıdvet ül-ulemay ül-muhakkikin umdet ül-fudalây il-mu-
vahhidin yenbu ül-fazl-ü vel yakin بکار رد vaki Sultan Alâüd-
din medresesinden munfasıl olub hâlâ tahsil-i mali üzre olan
Mevlâna Derviş zidefazlûhu tevki-i refi-i Hümayun vasıl olucak
malûm ola ki hâlâ Der-i saadetime arz gönderüb umuma Ha-
leb ve Maraş ve Vilâyet-i Erzurum etrafından gelen Türkman
taifesinden olub Havası Hümayun Reayasından cedid ve Pe-
rakende-i Mer'aş ve Bozulus ve Danışmendlu ve وین اخلو Kürd
ve sair gelen Haymana taifesi ve keferi taife(si) yerlerin bira-
gub gelüb vilâyet-i Anadolu ve Karaman toprağında sakın
olub lâkin her sene yeregeldikleri âdet-i agnam ve Bennak ve
Cürm-ü Cinayet ve Avarız ve Bedel-i Kürekçi akçesinden ki-
mesneye bir akçe vermeyüb ve bundan akdem حوزد ورفیان taifesi
(iki kelime okunamıyor) ile bir sene Adet-i Agnam ve Bedel i
Kürekçi akçesini cem' ve tahsil olunub baki kullarından Meh-
med kulları ile Derisaadetime irsal olunmuş idi lâkin mücerred
hemen bir senenin rüsumu olub maadasından bir akçe ve bir
habbe alınmayub kalmışdı şöyle ki herbirinin temessükâtı gö-
rülüb zimmetlerinde lâzımgelen Adet-i Agnam ve Resm-i Ben-
nak ve Cürmü Cinayet ve Badiheva avarız viregelenlerin iki
sene bedel-i Kürekçi akçelerin tahsil olunub ve haricden gelüb
tavattun eden keferi taifesinin dahi Cizye ve ispenceleri اسپنجه لری
tahsil olunub ve ehl-i vukuf olan Ali Çavuş Mübaşir tayin
buyurulursa inşeaallah-ü Tealâ külli mâl-i miri cem' ve tahsil
ve dahil-i hazine olmak mukarrerdir deyu ilâmeylemegün hu-
sus-u mezburu bu sene ihda aşere ve elf Rebiyyülevvelinin dö-

[57] Danışmendlu cemaatinin, Aydın ve Saruhan'da sakın olduklarına
dair bir vesika, Defter : 28. Sf: 35 dedir.

kuzuncu günü arzulundukda veçh-i meşruh üzere mezkûr Ali Çav-
uş mübaşeretiyile tahsil olunmak emrim olmuşdur buyurdum
ki hükm-ü şerifimle kıdvet ül-emasil vel-akran Dergâh-ı Muallâm
Çavuşlarından Ali Çavuş zidekadruhu vardıkda bu babda
varid olan ferman-ı celi ül-kudum mucibince amel edüb dahi
bir an ve bir saat teahhur ve tevakkuf etmeyüb taife-i mezkûrun
üzerine varub her birinin kadim ül-eyyamdan viregeldikleri
üzre Âdet - i Agnam ve Resm-i Bennak ve Cürm-ü Cinayet ve
Badihevalarının ve Avarızhanesinden olanların dahi her hane-
den ikişer yüz kırkar akçe hesabı üzre bindokuz ve bunun sene-
lerinin bedel-i Kürekçi akçelerin tahsiledüb beher taifeden ne
mikdar akçe alınduğu mufassal ve meşruh-u defter edüd ha-
ric-i ezdefter bir madde kodurmyasın ve taife-i mezburdan
طوق ve Rüsum ve Âdedi Agnam ve Avarız Badiheva taleb
olundukda bizim müstakil Eminlerimiz vardır ol diyarda ak-
raba ve teallûkatımızdan alurlar deyu teallül ederler ise min-
baad itibar eylemeyüb tahsil ettiresin ve bazı taifenin içlerin-
den Eminleri olan Başeminlere teslimederiz deyu teallül ve
inadederler ise badehu itibar eylemeyüb elinde olan İltizam
ve Temessükün görüb şart-ı İltizamında zimmetine lâzımgel-
en malımı kıst elyevm hesabı üzre mezbur Çavuşa tahsilet-
rüb bir akçe ve bir habbe baki kodurmyasın ve herkimden
alınursa ellerine kavi temessük veresün hin-i muhasebede di-
yetine mahsubola hususu mezburda kimesneye inad ve mu-
halefet etdirmeyüb Emir-i âhâr irsaline muhtac etmiyesin ve
siz ki Vilâyet-i mezbure Kadılarınız bu babda Mevlâna -yı mez-
bura ve Çavuşuma muin ve zahirolub taife-i mezbure herhan-
ginizin kazasında bulunursa aman ve zaman vermeyüb eğer
Âdet-i Agnam ve eğer sair Rüsum ve avarız akçesinden bir akçe
baki kodurmyasın şöyle ki taife-i mezbura lâzımgelen hukuk
ve rüsum ve avarızların vermekde inad ve muhalefet edüb bi-
zim diyarımızda akraba ve taallûkatımız verir deyu niza eder-
lerse ol makule inadedenleri tenbihedüb yerlerine gönderüb bad
ettenbih mütenebbih olamazlar ise bunların muhkem hakların-

dan gelüb bu bahane ile mal-ı Miri zarar ve telef olmakdan hazeredüb ve siz ki Vilâyet-i mezbur Kadılarınsız taife-i mezbur-dan taht-ı Kazalarınzda sakın olanların zimmetlerinde mal-ı Miriden bir habbe kodurmayub tahsiletdirüb şöyle ki mezkûr Çavuşum itmam-ı maslahat eylemedin bir tarik ile Ümenasi veya kenduler emr-i şerif ibrazedüb biz diyarımızda verdik girü anda veririz deyüb veya bizim kulumuz Kadımız vardır biz bir yere cem'olmadan vermeziz deyu niza ve inad ve muhalefet ederler ise asla itibar eylemeyüb olmakule ibrazolunan emr-i şerifi ellerinden alub derkise edüb Südde-i saadetime gönderüb işbu emr-i şerifle ameledüb hilâfına cevaz göstermeyüb dakika fevt etdirmiyesiz inşa-allahü tealâ malim babında olan saiylerin zayı olmayub enva-ı Zeamet ile mer'i olmanız mukarrer bilüb ihmalden ihtiraz eyliyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılasız tahriren fil-yevm is-sadis velişrin şehr-i Rebiilevvel ihda aşere ve elf (1011)

Bemekam - ı Kostantaniyye

53

خودموالار Yürükân-ı

(Manisa kazasında kışlarlar)

An Evkafı İmaret ve Cami Hazret-i Emir Der Liva-yı Saruhan Ancemaat-i Yürükân-ı خودموالار Saruhan sancağında Manisa kazasında kışlarlar imiş sene 974 tarihinde merhum Muallimzade Bursa Kadısı iken Hazret-i Emir evkafına (58) müstakil tahrir eyledüğü defterde Yürükân-ı خودموالار tab-i Karayürücek قریه یورجک cemaatinden tağyir olub hâlâ tahrir-i cedidde feth-i ruзда sakın oldukları mahalde kaydolunub Rûsum-ü Raiyyetlerin ve Resm-i Agnam ve Resm-i Arusiyye (Arusane) ve Cürm-ü Cinayet ve yave ve Kaçkun vesair Badihevaları Hazret evkafına zabt ve kabzolunur

[58] Emir Sultan.

نورده ولد برادر محمود بن موسی ولد نفرل
عبدالصمد شعبان جاره -
ک م ک

Suret-i cedid-i defter-i Evkaf-ı Hazret-i Emir budur ki naklo-lundu tahriren fi evaili şehr-i Rebiilevvel ihda aşere ve elf (1011) Sah

54

Hüseyinbeyli Cemaati

Şehir, Subaşı olan Halil Ağa mahfil-i Kazaya Yürükân taifesinden Hüseyinbeyli cemaatinden İbrahim bin Hacı Mehmed ve Halil bin Hacı Mehmed naam kimseler mahzarlarında takrir-i kelâmedüb cemaat-i mezburdan İsmail bin... naam kimesnenin oğlu Himmet suya boğulmuş Ösr-ü diyet için mezburlardan vaki-i hal sual olunsun dedikde mezbur vadesiyle fevtoldu deyu inkârettikleri kayd-ı şüd)

Şühud

Ali bin Hasan bin Hüseyin bin İvaz bin
Veli Bekir Habib Memi

55

چرنیک Yürükânı

Alaybeyi Hüseyin için Gelen Zeamet Beratından:
Kariye-i Geri کری tabi-i Manisa Kariye-i Ilgınlu tabi-i mezbur
10000 1171

5000

Kariye-i بادلو ve kariye-i Çamlu حاموسی tabi-i mezbur
16000 تابع اطله 1000

3000

Kariye-i یورصال tabi-i M. Kariye-i طکوز طوری tabi-i M.
1884 1300

Cemaati

Yürükân-ı چرنیک tabi-i mezbur [59]

[59] Eskiden, Adala'ya tabi, bu isimde bir köy vardı.

Bozkuş ve تلجان Yürüklerinin Müstakil Kadılık olduğu ve toprakkadılarının dahletmeleri üzerine şikâyetleri [60]

Mefahir ül-Kuzat vel-kelâm maadin ül-fezail-ü vel-kelâm Kütahya ve Tire ve Manisa ve Gedus كدوس ve Uşak ve Bozguş بورغوش ve تلجان da sakin olan yerlerin Kadıları zidefazlühuma tevki-i refi-i Hümayun vasil olucak malûm ola ki kaza-yı Kütahya'dan ifrazolunub müstakil Kadılık olan Bozguş بورغوش ve تلجان Kadısı Dergâh-ı Muallâma âdem ve arz gönderüb kadılığım toprağımızda Yürükânın bazıları tekaüd ihtiyaredüb umur-ü şer'iyyelerine Toprakkadıları dahleyleyüb sakin olanların dâvalarını biz istima ederiz deyu mahsul-ü kazaya mâni olurlar ve üç günden ziyade toprağımızda oturub kaza istima ederken bize aid olan mahsule mâni olursun deyu niza ve husumetten hâli degillerdur men ve defolunmaların talebederin deyu bildirdi imdi Yürük taifesine toprak yokdur umur-ü şer'iyyeleri kendi Kadılarına müfevazdır Toprakkadıları dâvaların istima etmek hilâf-ı kanundur buyurdum ki siz ki Toprakkadılarısız Kadi-i mezburun tayin olunan Yürükler herkangınızın kazasında sakin olursa vaki olan umur-u şer'iyyelerine minbaad karışmayub toprağımızda sakinlerdir deyu dâvalarını biz istima ederiz deyu Mevlâna-yı mezburun kaza-yı mahsulüne dahletmesün ve Kaza-yı şer'iyye icra için herkande temekkün olmak isterler ise murad eyledüğü gibi oturub icra-yı ahkâm-ı şer'iyye ideler olbabda mani olmyasın şöyle bileşin alâmet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evail-i Şevval il-mükerrem sene (1013)

Bemakam - ı Kostantaniyye

Yürükân-ı Dügüneri Mukataası

Cenab-ı fezailmeab şeray'inisab Hazerat Efendiler كامين kâmiyab ilâevm السم عدو الجواب el-hâkimun el-âdilun livâ-yı Saruhan'da olan vilâyet Efendileri zidefazlühüm

[60] Dönmezler, Hacıaliler, Âdilobası köyleri halkının, Bozkuş Reayasından olduğu, 22. defterin 74. sayfasında mukayyedir.

Dürer-i daavat-ı safiyat-ı muhabbet âyat gurer-i teslimat-ı vafiyat-ı meveddetgayat ithafından sonra inha olunan oldur ki Havassı Hümayundan Havassı atika aklâmından Memlâha-i Liva-yı Saruhan Mukataasının 1013 Rebiyyülevvelinin ondördünde vaki Ağustos evvelinden ve Sart Yağhanesi tarih-i merkumdan ve Çeltük enharı Kurşunlu Mukataası 1010 vacibinden ve Çayır ve چاكر Hasaları 1011 ve 12 vacibinden tevarih-i muhtelif üze ve Liva-yı Saruhan'da vaki طينخانه Mukataası 1014 Zilhiccesinin 12. gününden ve Liva-yı mezburede vaki Beytülmal-i Hassa ve Mevkufat Mukataası 1013 Cemaziyelevvelinin 27 sinde vaki Ağustos evvelinden ve Çeşme Mukataatı 1010 Rebiyyülevvelinin guresinden ve cedid ulâ ve saniye aklâmından Akhisar Hasların binon senesinde vaki Martın onsekizinci gününden ve Güzelcehisar Hasların binonbir Ramazanının yirmialtıncısından ve Perakende-i Tarhaniyat ترخانيات ve Güzelcehisar ve Perakende-i طيقان ve Kayacık Mukataaların binon Zilhiccesinin onyedinci gününden ve kuray-ı Şaphane شفاخانه ve Yürükân-ı Dügüneri دوگون اري Mukataaların sene-i merkume Recebinin guresinden ve Hassüha Bağırkan باغرقان nam-ı diğer Kâfirhisarı Mukataasın ve Livay-ı Saruhan'da vaki Beytülmal-i âmme ve mal-ı gaib ve mal-ı mefkud Mukataaların binoniki Şabanının yirmidokuzundan ki cümle ondört kıta aklâma ve sabıka bazı aklâma berveç-i iltizam Nazır olub maktul olan Oğlan Mehmed'in ve Kadızade Mehmed Çavuş'un Nezaretlerinden zimmetleri olan...

(Mektubun alt tarafı yoktur)

El - fakir Yusuf Paşa

Kubaşlar Cemaati

Budur ki قباشر cemaatinden Ali Fakih ibni Süleyman ve Veli bin Hüseyin naam kimesneler Elhac Ali Bali'nin Hamza Çelebiden aldığı meclis-i şer'de müşahede olan köleler için

bizim yanımızda bağ çapalar iken masru' olup bir mikdar zaman layakil yatdıktan sonra gene ifakat bulub kalkdı deyu şehadet ettiler görüle hurrire fi evası-ı Muharrem sene 1015

Şühüd-ül-hâl

Yahşizade Receb Bey Baklazade ve gayrühüm
Mehmed Çelebi El müdrris Hasan

59

Danışmendlu ve Karahalil Türkmanı

Budur ki Türkman taifesinden olup Danışmendlu cemaatinden Musa ibni Elhac Hızır gene taife-i mezbureden olup Kara Halil cemaatinden fevtolan Seyyid bin Ahmed'in zevcesi bint-i Musa naam Hatun müvacehesinde dava edüb bundan akdem hizmeti mukabelesinde Sofu ve Lebeni kendünün olmak üzere emanet bunun zevci mezbur Seyyid bin Ahmed'e kırk koyun verdim idi fevtoldukda mezbure hatun vermeyüb teallül eder sual olunsun dedikde gıb es-sual mezbure hatun müteveffa-yı mezbure veçh-i meşruh üzere emanet kırk reis koyun verdiğü malûmum değildir deyu inkâreyledüğü kayd-ı siclolundu hurrire fi evail-i Receb sene 1015

Şühüd ül - hâl

Kapucu Veli Bey Saban bin Ahmed bin ve gayrühüm
ibni Mustafa Receb Ali

60

Tekelu Cemaati [61]

Manisa kazasında sakın Tekelu cemaatinden himmet bin Satılmış makam - ı Kazada Mehmed bin Haydar müvacehesinde bastı kelâmedüb bir dişi siyah tüylü اورانه devesi bir sene-den mütecavizdir yaylakda Çaylak demekle maruf zorbabaşı ikrahen elinden almış idi şimdi hâlâ mezburun yedinde buldum dedüğü (1015)

[61] Bu cemaat obasının, Karaoğlanlı ve Beydere köyleri yanında bulunduğ, 25 ve 27. defterlerin 99 ve 156. sayfalarında yazılıdır.

61

Karacakoyunlu taifesi

Hâlâ Sartı kazasından Karacakoyunlu taifesinden بارشلو na-am kariyeden Mehmed bin Bayram Hacı makam - ı kazada takrir - i kelâmedüb kariyemizden hemşirem penbelerinden Mer-yem bint-i Usta Ali ve Raziye binti... benim hücremde olup nafakaya külli ihtiyacım var kibel - i şer'den babaları malından nafaka ve kisvebeha takdir olunmasın talebederim dedikde tarih-i kitabdan yevmi beşer akçe nafaka ve Kisve - i baba takdir olunub vakt-ı hasılda istirdadına ve hini طرفه gene vazma izin kaydolundu tahrir fi evail - i Ramazan il - mübarek sene sitte aşere ve elf (1016)

62

Çullu Cemaatinin بيطره Beydere köyü yanında sakın
olduğu [62]

Budur ki Beydere بيطره kurbinde sakın Çullıyan taifesinden Osman ibni İnebey Mahmud bin Mustafa müvacehesinde dava edüb mezbura binyüz akçe verdim talebederim sual olunsun dedikde gıb es - sual mezbur Mehmed cevap verüb ortağa tohum aldık binyüz akçe verdi ben dahi on kile buğday tohum alub zer'edüb sonra hasıldoldukda zorba aldı dediği kayd-ı siclolundu hurrire fi evahir - i Cemadelûlâ sene 1017

Şühüd ül - hâl

Baklazade Abdullah Çelebi
Elkâtib

[62] Çullu cemaatinin, Yazıcılı köyü toprağında iskânedildiği, 26. defter ve 330. sayfada mukayyettir, Manisa'nın bu isimde bir kaç köyü de vardır.

Tokuz طغوز Cemaati [63]

Budur ki kaza-yı Manisa'ya tabi kariye-i Keçilu'dan Ali bin Seydi Türkman taifesinden olup kariye - i Karacaahmed kurbinde sakin طغوز cemaati demekle maruf naam cemaatten Elhac Yunus bin Ahmed naam kimesneyi ihzar ve mahzarında dava edüb işbu meclis - şer' de beyaz tülü sağ uyluğunda alâmet - cerhi olup aygır tayı bundan akdem mezbur Elhac Yunus'dan sekizyüz akçeye iştirâ edüb benim yedimde iken Çungara cemaatinden işbu hazır - i filmeclis olan İbrahim bin Elhac Osman benim Yundum nitacidir تاجی Celâli perişanlığında zayı oldu deyu dava - yı istihkak edüb şühud - ü adul ile isbatedüb işbu tayı benden ahzettı ben dahi bundan istirdad ederim sual olunsun dedikde gib es sual merkum Elhac Yunus cevap verüb filvaki işbu beyaz tülü sağ uyluğunda alâmet - i cerhi olan tayı sekizyüz akçeye mezbur Ali'ye ben beyettim idi velâkin benim mülk doru alını sakar ayakları sekili kısrağımdan hasıl oldu benim mülk yundum nitacidir تاجیدر hâlâ üçbuçuk yaşındadır deyücek mezbur Elhac Yunus'dan sıdk - ı mekaline beyyine taleb olundukda Hızır bin Elhac Hasan ve Elhac Şaban bin Ahmed ve Elhac Mustafa bin Şah Hüseyin naam kimesneler hazırun olup istişhad olundukda eda - yı şehadet edüb filvaki işbu beyaz tülü sağ uyluğunda alâmet - i cerhi olan aygır tayı merkum Elhac Yunus'un mülk doru alını sakar ayakları sekili kısrağından doğdu üçbuçuk yaşındadır veçhi meşruh üzre kısrağı nitaci تاجی idüğüne şahitleriz şehadet dahi ederiz dediklerinde gibbe riayete şerait il - kabul şehadetleri hayyiz - i kabulde vaki oldukdan sonra zikrolunan tayın sinni merkum Elhac Yunus'un beyan etdüğü tarihe muvafık bulunmağın zikrolunan tay merkum Elhac Yunus'a hükümbirle mahüve el - vaki bit - taleb kayd - ı siclolundu hurrire fi evasıt - ı Receb sene 1018

[63] Bu cemaatin, Karacaahmed köyü yakınında oturduğu, 27. defterin 197. sayfasında da tasrihedilmektedir. Manisa Şer'îye sicilleri.

Şühud ül - hâl

Elhac Veli bin Hamza Elhac Sündük bin Elhac İsmail Mustafa bin Osman Ahmed bin Ali
Mustafa Çelebi ibni Mehmed Efendi ve gayrühüm

Yürükândan Karabahşi قره بخشی ve برای صلی cemaatleri

Kıdve tül - kuzat vel - Hükkâm maden ül - fazl - ı vel - kelâm Timurcu... ve kKadılar zidefazlühuma tevki - i refi - i Hümayun vasil olucak malûm ola ki sabıka Vezir - i sani olup hâlâ mütekaid olan ıftihar ül - eali vel - eazım müstecma - i cemi il - meali vel - mefahim zilkadr - i devlet الراية vel - izühu el - الموقوف Hafız Elhac Ahmed paşa dâmememaliyühu tarafından şöyle arzolundu ki Yürükân taifesinden قره بخشی karabahşi ve برای صلی cemaati südde - insaaetinden müşarünileyhâ Has tayin olunub serbest iken hâlâ Beylerbeyi... (Vesikamın alt tarafı yırtıktır) (1018)

Saruhanlu Cemaati

(Toyyusuflu köyü civarında) [64]

Budur ki kaza yı Manisa'ya tabi Toyyusuflu naam kariyeden İbrahim bin Turmuş ve Abdi bin Mehmed ve Hüseyin bin Nebi ve Mustafa bin Osman vesair ehali - i kariye - i mezbure meclis - i şer'e mabrusa - i Manisa sakinlerinden Mehmed Bey ibni Yusuf Bey naam kimesneyi ihzar ve mahzarında herbiri bastı meram kılub kariyemiz kurbinde İlgun ormanı demekle maruf orman ki kibleten Bekmezcikumu anın mehazisinden Raziyanelik رازیانك demekle maruf mevzide olan ince karaağaca ve

[64] Eski vesikalarda, Manisa'ya tabi olarak gösterilen bu köy, bu gün yoktur.

İsa ve Kurdeca قوردجه tarlalarına ve şarkan gene Pekmezcikuna ve Hassa ve şimalen Balaban geçidine müntehi olan ormanı kadimden mer'amız olub hariçten kimesne dahledegelmış değil iken hudud-u mezkûre dahilinde mer'amızın bir mikdar yerine mezbur Mehmed Bey çift koşub ziraat etmek ister bundan akdem kariyemiz kurbinde olan Saruhanlı cemaati bazı arazi açub müdahale etdiklerinde üzerine kibel-işer'den Naib varub zikrolunan hudud ile mahdud olan orman mer'amız idüğü husema müvacehelerinde şühud-ü adul ile isbat olunmuşdur deyu sabıka Manisa Kadısı olan Mevlâna Veli Efendinin Naib-i münabı olan Receb Efendi ibni Yusuf imzasiyle مضاء bir hüccet ibraz edüb bilmüvacehe feth ve kiraat olundukda filvaki mazmun-u hüccet ahali-i mezburenin kelâmını musaddak olub mezbur Mehmed Bige vaki-i hâl sual olundukda filvaki zikrolunan ormandan Sipahi marifetiyle bir mikdar yer açub çift koşdum velâkin mazmun-u hüccette tayin olunan hudud ile mahdud ormanda bunların mer'aları olub veçh-i meşruh üzere sabit olduğu malûmum değildir deyu inkâr edecek Şaban bin Receb... naan kimesneler hazırın olub filvaki bundan akdem Saruhanlı cemaati zikrolunan ormandan bazı arazi açub müdahale edüb ahali-i mezbure ile mabeynlerinde münazaaat-ı besire vakia oldukdan sonra üzerine Naib-i müşarünileyh Efendi varub zikrolunan hudud ile mahdud olan orman kariye-i Toyyusufu mer'aları idüğün şühud-u adul ile cemaat-ı mezbure müvacehelerinde isbat edüb yerlerine hüccet verildi veçh-i meşruh üzere mazmun-u hüccete şahitleriz şehadet dahi ideriz dediklerinde gibbe riâyete şerait il-kabal şehadetleri hayyiz-i kabulde vakia oldukdan sonra mucebine hükümbirle bu huruf ketbolunub yed-i talibe vaz olundu hurrir fi evahir-i Şevval il-mükerrrem liseneti semane aşere ve elf (1018)

قمااى Cemaati

Veçh-i tahrir-i huruf budur ki قمااى cemaatinden sakın yirmibeş nefer kimesneler sene sitte aşere ve elf ve sene seb'a aşere ve elf tarihinde vaki Resm-i Bennakleri alımb yedlerine temessük verildi kimesne mani olmıya (1018)

İmza

(Okunamadı)

قمااى Cemaati

(Otlaklara girüb rüsum vermemeleri)

Akza kuzat ül-müslimin ve evlâ vülât ül-müvahhidin madden ül-fazlû vel-yakin varis-i ulûm ül-enbiya vel-mürselin hüccet ül-halk alel hakk-ı ecmaîn el-muhtas bilmezid-i inayet ül-melik ül-muin Mevlâna Manisa Kadısı zidet fezailühu ve kıdvet ül-ümeray il-kiran ve undet ül-küberay il-fiham zülkâdr-i vel-ihtiram el-muhtas bimezid-i inayet ül-melik ül-allâm Saruhan Sancakbeyi dame izzühu tevkil ref-i Hümayun vasil olacak malûm ola ki Liva yı Hümayunun kâtiblerinden darendei ferman-ı vacib ül-iz'an kıdvet ül-erbab üt-tahrir vel-kalem undet ül-eshab üt-tahrir vel-kalem undet ül-eshab üt-takrir ver rakam kâtib Ahmed zidekadrihu südde-i saadetine gelüb söyle arzyledi ki kaza-yı mezbure tabi Akçahavlu naan kariyede mensuh Piyade çiftliklerinden beratı Hümayunum ile mutasarrıf olduğu çiftliklerde... ve Mesut ve Uzun Halil ve Şeyh الدين ve Divane ve Memi Bey ve Kara كى naan çiftliklerinin sınuru içinde hariçten Çungarili قونغارلى naan cemaatten on kadar ev davarları ve koyunları ile otlak zamanında gelüb toprağında oturub otundan ve suyundan intifa edüb öşür ve resim bir nesne vermeyüb bunun âdemisi kanun üzere otlak hakkı taleb eyledikde sizin toprağınızda oturmazız deyü vermekde teallül edüb Timarı mahsulüne gâdrederler inmiş buyurdum ki hükm-ü şerifim ile eri vardıkda husema müva-

çehesinde hak üzere göresiz arzettiği gibi olub Timarı toprağın haricinden davarları ile otlak zamanında gelüb otundan ve suyundan intifa edüb öşür ve resim gibi nesne vermeyenler herkim olurlarsa olsun her üçyüz koyunları bir sürü itibar edüb âlâ sürüden bir koyun evsat sürüden bir şişek edna sürüden bir toklu otlak resmi hükmedüb güzestesıyla alveresin kanuna muhalif ol geçhile taallül etdirmiyesin mütemerridi سكدوب eslemiyeni yazub bildirüb tekrar şikâyet olunmalu eylemiesiz şöyle bilesiz ve baad en-nazar bu hükm-ü Hümayunumu âdemi elinde ibka edüb alâmet-i şerife itimad kılâsız tahriren fi evahir-i şehri Safer il-muzaiffer sene semane aşere ve elf minhieret in-Nebeviyye aleyh-i efdal it-tahiyye (1018)

Bemakam - 1 Kostantaniyye

68

Başbüyük Yürükânı -

Budur ki Yürükân-ı Başbüyük taifesinden Yaramış يارامش bin Kubad karındaşı Habib bin Kubad müvacehsinde tav'an ikrar ve takrir-i kelâmedüb bundan akdem fevtolan babamız Kubad'dan irs-i şer'le bir reis deve ve bir reis merkeb kalub ikimiz rızamızla ben merkebi alub kabzedüb ve mezbur dahi deveyi alub ve kabzedüb birbirimizi rızalaşub kat'ı alâka eyledik husus-u mezbura müteallik davamız yokdur dediklerinde mezburanın ibrası kaydolundu fi evasit-ı Cemaziyelevvel sene (1018)

Şühud ül - hâl

Mehmed bin Veli bin Murad bin Ramazan bin ve gayrühüm
Yusuf Mehmed (okunamadı) (okunamadı)

69

Karamanlı Cemaati

Budur ki Karamanlı cemaatinden Veli bin Minnet naam kimesne mahfil-i Kazada Himmet bin Hamza naam kimesne

müvacehesinde dava edüb bundan akdem mezburun müteveffa karındaşı Yusuf naam kimesne cemaatimiz arasında katlolmuş deyu ehl-i örf cümlemizi rencide eylediğinde mezbur Yusuf benden dokuzyüz akçe benden (fazla) alub ehl-i örf vermişdir dediği kaydolundu

Şühud ül - hâl

Şaban bin Sadık bin Mustafa bin İbrahim bin ve gayrühüm
Receb Mehmed Ali Bali

70

Maraş, Sivas, Erzurum eyaletlerinden gelen Reayanın on yıldanberi oturanlarının kaldırılıp yerlerine götürülmesi hakkında [65]

اقاضى Ekazi-i Kuzatül-müslimin efahir-i vülat ül-müvahhidin el-fezail vel-yakin huccet ül-hak alel-halk il-ecmain veresetü ulüm ül-enbiya vel-mürselin el-muhtassun bimezid-i inayet-il-melik il-muin Manisa ve Gemlik ve Sakız kadıları zidet fezailühüm ve marifet il-Kuzat vel-Hükkâm maden il-fazl-ü vel-kelâm Mevlâna Midilli Kadısı zidefazlühü tevki-i refi-i Hümayun vasıl olucak malûm ola ki Anadolu ve Mer'aş ve Sivas ve Erzurum ve Haleb eyaletlerinden ve gayriyelerden Liva - yı mezbura gelüb onyıldanberu tevattun eden Reaya kaldırılıb gene kendinmî yerlerine gönderilmek babında fermânı âlişanım sadır olmuşdur buyurdum ki Dergâh-ı Muallam Çavuşlarından kıdvetil-emasil vel-akran Hasan Çavuş zidekad-rühu vusul buldukda mezbur kulum mübaşeretiyile bu hususa herbirünüz bizzat mukayyed olub zikrolunan eyaletlerden ve gayriden on yıldan berude kalkub taht-ı hükümetlerinden gelüb tavattun eden ve bilfiil tavattun etmeyüb serseri gezen Reaya taifesini kaldırıp ve bir yurd edenleri geru yurdların bey'et dirüb kadimi mekânlarına gönderesüz ve emrime mu-

[65] Buna dair diğer bir sürgün emri, 33. defterin 204. sayfasında vardır.

balif inad ve muhalefet etdirmiyesiz inad ve muhalefet edenlerin üzerlerine mukdim âdemler havale edüb zecrile kaldırub eski yerlerine ve kânlarına ve yurdlarına irsal eyliyesiz amma bu bahane ile on yıldan ziyade tavattun eden Reayayı yerinden kaldırmak olmaz olveçhile rencide ve remide eylemekten begayet hazer eyleyesüz şöyle bilesiz alâmet - i şerife itimad kılâsız tahriren fi evabiri şehr-i Şevvalihmükerrem sene semane ve aşere ve elf (1018)

Bemakam - ı Kostantaniyye

71

شوق قافورلر Sarıcalar ve قلیجار cemaatleri
Şeriat nisab Mevlâna Mahmud Efendi kamiyab

Tahiyyat-ı safiyyat ithafından sonra inha olunur ki işbu sene tis'a aşere ve elf zilhiccesinin yirmibirinci gününden Bozguş kazası بورغوش size ithaf olunub ehl-i ilim olduğunuz zaahir ve kemal-istihkakınız baahir olmağla yevmi yüzelli akçe ile tevcih olunmuştur gerektir ki kazayı mezbur ve tevabi-i kadimesinden cemaat-i اشوق قافورلر ve cemaat-i Sarıcalar ve قلیجار ve sair cemaat-i kadimesinde ahkâm-ı şer'iyye edüb ihrac-i berat ile mukayyed olası ves-selâm fi 25 şehr-i Muharrem il haram sene işrin ve elf (1020)

Ketebchu Feyzullah El-kadi beasakir-i
Anadolu El-mamure

72

Akkeçilu Yürükânı

Mukataa-i Memleha i Saruhan ve Güzelcehisar ve Yürükân-ı
Akkeçilu Deruhde i Kurd ve Mehmed

Budur ki Havassı Hümayundan Liva-yı Saruhanda olan mukataata berveçh-i iltizam nazır olan Kâtib Mehmed Çavuş ibni Abdullah meclis-i şer'i hatiri lâzım üt-tevkirde mah-

rusa-i Manisa sakinlerinden Kurd Bey İbni Ramazan ve mahmiyye-i Tire kazasına tâbi Kızılcahavlu naam kariyeden Mehmed Bey ibni Hüseyin Kethuda müvacehelerinde ikrar ve itirafedüb nezaretinize dahil Saruhan memlehası mukataası bulunan akdem binondokuz Ağustos iptidasından üç yıla varınca onsekiz yük akçe Süleyman Çavuşun üzerinde olub zaptederken bu defa mezbur Süleyman Çavuş maktulen fevt olmağla mezburen Kurd ve Mehmed gelüb altmış bin akça ziyade ile mukataa-i mezkûreyi on sekiz yük ve altmış bin akçeye ve bundan gayri Güzelcehisar ve tevabii mukataasını binon sekiz ramazanından üç yıla varınca dört yük ve yetmiş bin akçeye ve gene Yürükân-ı Akkeçilu Mukataatını bin on sekiz Şabanında üç yıla varınca yüz yetmiş bin akçeye cümle üç kit'a aklâmı tevarih - i muhtelif ile cem'an yirmi beş yük akçeye talibler olmagın deruhde olunub şol şartla ki kanun üzre yarar ve mün'im ve mamul küfelâ ve müzekkiler verüb ve kıst elyem mucibince her üç ayda bir irsaliyelerin verüb zikrolunan Mukataatı tahvilleri âhar olunca zapteylesünler dedikde mezburan Kurd ve Mehmed dahi veçh-i meşruh üzre Mukataat - ı mezbureyi berveçh-i iştirak iltizam ve safi teslimata kabuleyledik deyu Nazır - ı müşarünileyhin kelimat - ı meşruhasını bilmüvacehe tasdik etdikden sonra tarafeynden saadır olan ikrar ve tasdik ketbolundu tahriren fi evasit - ı Muharrem il - haram minşühur sene işrin ve elf (1020)

Şühud ül - hâl

Hüseyin Ağa Mehmed Çavuş ibni Mustafa Bey ibni Mehmed Çelebi
Müteferrika - i Hüseyin Ağa Abdullah
Dergâh - ı Âli
Divane Ahmed bin Hamza bin Mehmed Çelebi bin Hüdaî Bey ibni
Mehmed Osman Memi Bey Mustafa

Yağcılar Cemaati [66]

Veçh-itahir - i huruf budur ki Yürük taifesinden olub Yağcılar cemaatinden bundan akdem fevtolan Elhac Ali'nin Avarızı için vakfettiği altıyüz akçenin Mütevellisi olmayub bir Müteveli lâzım olmagın gene müteveffa - yı mezburun oğlu olan Turali kibel - i şer'den Müteveli tayin olundu tahriren fit tarih el - mezbur (1019)

Hüseyinler Cemaati
(Belen nahiyesinde)

Budur ki دندار Dindar naam kariyeden Halil bin Hamza Belen nahiyesinde Hüseyinler cemaatinden İsa bin İbrahim naam kimesneyi ihzar ve müvacehesinde takrir - i dava edüb bundan akdem iki yıldır bir kestane tülü kancık merkebim zayı olmuşidi hâlâ mezburun yedinde buldum talebederim dedikde gıb es -sual mezbur İsa cevap verüb zikrolunan merkebi Balikesir'e بالی کسره kazasından Mehmed naam kimesneden dokuz yüz akçeye aldım ben şire idelu üç yıl üç aydır dedüğü kayd - i siclolundu tahriren fi evahir-i Cemadelülâ sene (1020)

Arabammiler Cemaati

Arabammiler cemaatinden vefat eden Veli yedinden mukadema قلیجان Kadısına onüçbin akçe verilen Reayadan cem'olunmadın mezkûr Veli vefatedüb meblâğ - ı mezbur evlâd - ı sigarına intikal etmeğın sigarın Vasisi ve validesi Cennet Hatun ibneti Ali meblâğ - ı mezburu Reaya zimmetlerinden... Hasan bin Temur نور naam kimesneyi müteveli etmegın baad el-kabul kayıd - şüd (1020)

[66] Bugün, Manisa'nın, bu isimde bir köyü vardır.

Cemaati (67)
(Küçükevlü قلیجان taifesinde)

Konub göçmekten fariğ olan cemaatlerin rüsumlarını yerleştikleri yerlerin Subaşlarına vermeleri hakkında

Akza Kuztat ül-müslimin evlâ vülât ül - muvabbidin maden ül-fazl-ü vel-yakin huccet ül-hak alel-halk-ı ecmain varis-i ulûm ül Enbiya velmürselin el-muhtas bimezid-i inayet il-melik il-müin mevlâna تیره Tire [68] Kadısı zidefezailühu ve mefahir ül-Kuzat vel- Hukkâm maadin ilfezail-i vel-kelâm Saruhan sancağında vaki olan Kadılar zidefazlühum tevki - i refi-i Hümayun vasıl olacak malûm ola ki كوجك اولو قلیجان taifesinden darendegan-ı ferman-ı Hümayun موانق naam cemaat südde-i saadetime âdem gönderüb şöyle arzuhal eylediler ki bunlar Beylerbeyi Reayasından olub her sene vaki olan hukuk ve rüsum ve cürm-ü cinayetlerin ve badıhavalının Subaşlarına eda eyleyüb ve bazısı konub göçmekle gezdikleri yerlerde kadimden olugeldüğü üzre Resm-i Otlakların Havass-ı Hümayun Eminlerine verüb ve bazıları dahi bir kaç senedenberu konub göçmekten fariğolub taht-ı Kazalarunuzda kimi Havass-ı Hümayun içinde ve yeni Zeamet ve Timar toprağında karar edüb ziraat ve haraset ile mukayyed olub ve uhdelerine lâzım olan rüsumların sakın oldukları yerlerde Subaşlarına verüb eda edüb ve hasıl olan terekelelerinin öşür ve resmi Otlaklarını da Havassı Hümayun Eminlerine ve Zeamet ve Timar toprağında sakın olanlar toprak sahiplerine eda ederler iken hâlâ Ümenadan bazı kimesneler Zeamet ve Timar toprağında sakın olanlar da alâkadarları yoğiken Rüsum-u Otlak talbedüb zulm-ü teaddi eyledüklerin bildirüb hükm-ü Hümayunum talebeyledikleri ecilden

[67] Bu cemaate, منق جاعتی imlâsı ile de rastlanmaktadır. Defter: 40. Sf: 64

[68] Eski vesikalarda Tire'nin imlâsı, تیره şeklinde geçmektedir.

buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıklarında bunlara olveçhile dahlolundukda hüsema müvacehesinde bak üzere teftiş edüb göresiz bunlar Havassı Hümayun Reayasından olmayub filvaki mirimiran Reayasından olub uhdelerine lâzım olan Rûsumların Subaşlarına eda edüb ve öşürlerin Resm-i Otlakların Toprak kadılarına verüb mezkûrların alâkaları yoğiken rencide eyledikleri vaki ise men ve def'edüb... ol veçhile rencide etdirmiyesiz mütemerridi ve eslemiyeni isim ve resimleriyle yazub bildiresiz tekrar şikâyet olunmalu eylemiyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılâsız tahriren fi evasıt-ı şehri Şaban il mübarek sene 1020.

Bemakam-ı Kostantaniyye Elmahrusa

چندرو Çandarlu افشاری Afşari ve يورک Yürükleri
(Türkman taifesinin emridir)

(Emir ül - ümera - yil - kiram kebir ül - küberay il - fiham zül - kadr - i vel - ihtiram sahib ül - izz - ü vel - ihtişam elmuhtas bimezid - inayet il - melik il - âlâ Anadolu Beylerbeyisi dameik - balühu ve akza kuzat ül - müslimin evlâ vülat ül - müvahhidin maden ül - fazl - ü vel - yakin hüccet ül - hak alel - halkı ecm - ain varis ül - ulûm ül - Enbiya vel - mürselin elmuhtas bimezid - i inayet il - melik il - muin Mevlâna Manisa kadısı zide fazlûhu ve mefahir - il - kuzat vel - Hükâm maadin ül - fazl - ü vel - kelâm Eyalet - i mezburede vaki kadılar zidefezailühum) tevkirefi - i Hümayun vasıl olacak malûm ola ki Valde Sultan tabe serahünün Üsküdar'da vaki camii şerif evkafı Reayasından olub konar ve göçer Türkman taifesinden Çandarlu ve eğer Afşari افشاری ve يورک naam cemaatlerden darendegân - ı ferman - ı hümayun Çandarludan Mirza Kethuda oğlu میرزا Afşar'dan غباد ve Musa ve اسماعيل يورکدن Fakih ve Hacı Karaca ve Mustafa ve... naam kimesneler dergâhı muallâma âdem gönderüb Türkman taifesinden olun Danişmendlu'dan ارزمان Arzıman naam

bunları Manisa kazasında otururlar iken bunların üzerine varub alâkası olmayub uhdelerine lâzım olan hukukların Valide Voyvodasına verirler iken mezbur Arzıman bunları tutub muhkem - darp ve habsedüb hilâf ı şer'i şerif bunlar ile yirmi nefer kimesneler (den) cebren üçyüz akçelerin alub ve ehl-i iyallerin hilâf-ı şer'i şerif rencide edüb daima bu veçhile teaddi ve fesaddan hali olmadığın bildirüb icra - yı hak olunmak babınd emr - i şerif talebettikleri ecilden buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıklarında hüsemayı beraber edüb gıybet ederlerse mezburu herhangınızın taht-ı kazasında bulunur ise şer'ile buldurması lâzım olan kefillerine buldurub getürdüb bir defa şer'ile fasıl bilâ özr-ü şer'i on beş yıl geçmemiş ise hak üzere onat veçhile teftiş edüb göresiz kazıyye arzettikleri gibi ise olbabda mukteza - yı şer' kuvvetimle âmil olub baad es-subut şer'ile müteveccih olan hakların hükmedüb bikusur alıverdikden sonra bu fesadı eden muhtac-ı arz ise muhkem hebsedüb arzeyliyesiz değıl ise şer'ile hakkında lâzımgeleni icra eyliyesiz hilâf-ı şer'i şerif kimesneye iş etdirmiyessin tamam hak üzere olub tezvîr ve telbisden ve şühud ve zordan hazeredüb kazıyyeye dahli olmıyanı dahletdirmiyesiz temerrüdü سکدوب eslemiyeni yazub bildiresiz tekrar şikâyet olunmalu eylemiyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerife itimad kılâsız tahriren evahir-i şehri Safer ilmuzaffer sene ihda aşere ve elf (1021)

Bdmakam-ı Konstantaniye Elmahrusa

جلاق Cıplak Cemaati

Budur ki Cıplak cemaatinden Seydi Ali bin Nasuh Sard kazasına tabi Âdil naam kariyeden Mehmed bin Ahmed'i meclis-i şer'e ihzar ve müvacehesinde dava edüb tarih-i kitabdan bir ay mukaddem iki reis kısarak ve bir katırım sirkat olunmuşdu mezburu mazanne ittihaz edüb bunu ahzettirdiğimde katırı bir Said arab getirüb badehu kısrakları taleb etdi-

ğimde kısarak Derzili naam kariyeden Ahmed Beşe naam kimesnenin evinde saklıdır deyu refiki ve damadı Hamza Arab naam kimesneyi benim refikim ile koşuverüb göndermiş idi iki gündür gelmedi vakii hâl sual olunub mücibin talebederim dedikde gib es - sual merkurum Mehmed bilkülliyye inkârettiği kaydışüd tahriren fi gurre - i Şaban 1022

Şühud

Muhiddin Halife Muhiddin Halife Seyhzade Muslihiddin
El - Hatib El Imam Mustafa Çelebi Efendi Ahmed Çavuş
Elmüderriş

تایفہ taifesi

Budur ki ekrad taifesinden Mehmed bin Ahmed gene Türkman - ı mezbureden بکرکی cemaatinden Ali bin Turak (Durak) Hamza ibni Elhac Ramazan müvacehesinde ikraredüb bundan akdem hemşirem oğlu Beyazid bin Budak بایق naam mevrusum gaib olub mezburan için katletmişlerdir deyu mazanne edüb dava etmişdim tecessüs ettiğimde gayri vaki olub bunlar bigünah idüğü malûmum olmagın terk - i dava etdüm minbaad dava ve nizam kalmamıştır dedikde mukirr - i mezburan ikrarın el - mukirrün leha vicahen kabul ve tasdik ettikten sonra mahüve el - vaki kayd - ı sicilolundu. Tariren fi 26 şehri - i Ramazan sene 1022

Hüseyin bin Hamza Efendi ibni Bekir Efendi İbrahim Bey
Mustofa Elhac Halil ibni Nebi ibni Sinan
Nuh Çelebi ibni Şaban bin vegayrühüm
Mehmed Receb

Otamışlar اوتامش cemaati
(Belen civarında)

Otamışlar cemaatinden Elhac Halil bin Elhac Mehmed ve Elhac Musa bin İslâm ve Musa bin Hacı Mehmed naam kimes-

neler Belen nahiyesine tabi Saruhanlı naam kariyeden Hamza ve Veli ve Nebi Bayram (nam) kimseler mahzarında dava edüb mezburlar bizim cemaatimizden üzerlerine lâzımgelen tekâlifi bizim ile maan vermeden teallül ederler sual olunsun dedikde gib es - sual mezburan cevabında bizim babamızı muharrir i vilâyet geldikde طغان حصاری Doğanhisarı naam kariyede hane - i avarıza kaydeyledi deyu mukaddema Belen nahiyesinde Naib üş şer'olan Mehmed Efendi imzasıyla huccet ve sene isneyn ve sittine ve elf Zilhiccesinin evahirinde tarihli bizlere huccet ibrazedüb ve Hacı Receb, efendi bin Hacı Şaban ve Mehmed Efendi Bin Hasan naam kimesneler mazmun - u huccete şehadet etdikleri kayd - ı şüd 1026

تورمان taifesi

Budur ki تورمان taifesinden Hüseyin bin Pirali meclis - i şer' - de Sultan camii mahallesinde sakin Mehmed Halife İbni Abdülhay müvacehesinde takrir - i dava edüb Hüseyin bin Hasan naam kasaba bundan akdem yetmişbeş reis koyun herbir reisi yüzdoksanar akçeye bey'etmiş idim mezbur Mehmed Halife zarar - ı maline kefil olmuşdu akçem talebederim sual olunsun dedikde gib es - sual mezbur Mehmed Halife zarar - ı male kefil dikilen nefsine kefil dedüğü kayd - ı sicilolundu tahriren fi 24 Zilkade sene 1027

Şühud

Usta Yusuf bin Şeker bin Mehmed bin Mehmed bin vegayrühüm
Musa Süleyman Bali Şüca

Kozluca ve Timurcular Yürükânı

Sultan Murad Evkafı Reayasından olup rüsumlarına dahletmek istiyen Subaşı ve Umena ve Ummal taifesi hakkında şikâyetleri. Sultan Murad Evkafı Reayasındır (69)

Akza kuzat ül-müslimin evlâ vülât ül-müvahhidin maden ül-fazl-ü vel-yakin huccet ül-hak alel-halk-i ecmain varis-i ulûm ül-enbiya velmürselin elmuhtas bimezid-i inayet il-melik il-muin Mevlâna Manisa Kadısı zidet fezailühu tevki-i refi-i Hümayun vasıl olucak malûm ola ki Yürükân-ı Bergama Perakendesinden olup Kara قره nam-ı diğer Kozluca ve Timurcular naam cemaatten olan taht-ı kazamda sakın Dareudegân-ı ferman-ı Hümayun Mehmed İsa ve Mustafa ve Halil ve Hâsan ve... naam kimesneler dergâh-ı muallâma âdem gönderüb bunlar mahmiye-i mahrusada vaki merhum Sultan Murad Han Gazi evkafının defterde mukayyed abaanceddin Raiyyeti ve Raiyyeti oğullarından olup vaki olan rüsumların vakıf Zabıtlarına verüb ve vaki olan hususların dahi Vakıf Zabiti görüb serbest olup hariçden dahlolunmaz iken hâlâ Beylerbeyi ve ve Sancak beyi Subaşıları vesair Umena ve Ummal taifesi üzerlerine konub badehu meccanen yem ve yemliklerin aldıklarından gayri nahak yere akçelerin alub bunun emsali nesneler teklifedüb daima rencide etmekden hali olmayub ellerinden âciz oldukların bildirüb emr-i şerifim taleb etmeğin imdi evkaf-ı selâtinden minküllilvücuh serbesttir vaki olan hususları Vakıf zabıtları görüb hariçden dahlolunmak caiz değildir vakfın reayasına ahardan dahlolunduğuna kat'ı rıza-yı hümayunum yokdur Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıklarında olveçhile bunda dahlolunursa husema müvacehesinde hakk-u adl üze teftiş ve tefahhus edüb göresiz arzölunduğu üze ise Beylerbeyi ve Sancakbeyi Subaşılarına ve Umena ve Ummal tai-

(69) Manisada cami ve imareti, medresesi bulunan Üçüncü Murad.

fesine muhkem tenbih ve tekid eyliyesin ki vakf-ı mezburun reayası üzerlerine konub ve badehu meccanen yem ve yemliklerin (alub) ve hilâf-ı şer' nesne teklif etmeyüb akçelerin aldırmayub vaki olan hususlara(ı) vakıf zabıtları görüb hilâf-ı şer' ve kanun vakıf reayasını rencide etmiyeler ve etdirmiyesin ve şimdiedeğin hilâf-ı şer' ve kanun neşnelerin dahi almışlar ise baad es-sübut eshabına giru ahvirirsin şöyle ki eslemeyüb bu defa dahi veçh-i meşruh üzere bunları rencide ederler ise şöyle vukuu üzerine arzeyliyesin ki sonradan haklarında emr-i şerifim ne veçhile saadır olursa amel oluna tekrar şikâyet olunmalu eylemiyesin şöyle bilesin alâmet-i şerife itimad kılasın tahriren fi evail-i şehri Cemaziyelahir sene seb'a ve işrin ve elf (1027)

Bemakam-ı Kostantaniyye Elmahrusa

قره یغورلی Karayağmurlu Cemaati

Mefahir ül kuzat vel-hükkâm mefahir ül-fezail vel-kelâm Vilâyet-i Anadolu'da vaki olan Kadılar zidet fazlühum tevki-i refi-i hümayun vasıla olucak malûm ola ki havassı hümayundan darendegân-ı ferman-ı hümayun Karayağmurlu naam cemaat ehalisinden Nesimi ve Mustafa Şahverdi ve Yakub ve Arslan ve İsmail ve Mürüvvet ve Şahveli ve gayriler südde-saadetime şöyle arzylediler ki bunlar konar ve göçer Türkman makulesi olup her sene üzerlerine lâzımgelen hukuk ve rüsumların kendi zabıtlarından gayri ve hariçten kimse alıgelmemiş iken ve ahar kimesnenin defterlu Reayası değil iken ve kendu zabıtlarından gayri kimse dahledegelmemiş değil iken hâlâ taht-ı kazalarımızda konub göçtükleri yerlerde bazı Beylerbeyi Voyvodaları ve Sancakbeyi Subaşıları âdemleri Voyvodaları Alaybeyi zuama ve Erbab-ı Timar ve Çingâne Haraççıları Mevkufat Eminleri ve Havası Hümayun Emileri vesair Umena ve Ummal tekrar bunlardan hukuk ve rüsum talebedüb top-

rağnımızda yürüssüz cürm-ü cinayet ve badiheva verün deyu ziyade atlu ile evlerinin üzerine gelüb ehl-ü iyalinin üzerine konub müft ve meccana yem ve yiyecek Selâmlık ve nalbaha ve konuk ve göçek قوتی وکوجک deyu nice akçelerin alub olugelene muhalif rencide eylemekden hali değiller imiş imdi Havassı Hümayun Eminleri kendu reayasından gayrisine dahletmek caiz değildir Hususa bunlar Havassı Hümayundan Karayağmurlu cemaati olub minküllivücub serbesttir hariçten kat'a dahil ve kendu eminlerinden gayri kimesne rencide eylemeyüb men' ve def'olunmak babında def'atla ellerine emr-i şerifim dahi verilmişken gene memnu olmayub hilâf-ı şer' ve kanun rencide edüb zulmeylemekden hali değiller imiş buyurdum ki hükm ü şerifimle var-dıklarında bu hususu hak üzre teftiş edüb göresiz herkanı- nızın taht-ı kazasında bulunurlar ise mukayyed olub bunlar- dan olveçhile resim talebedenlerin bunlar defterinde mukayyed Raiyyet oğlu Raiyyetlerinden olmayub ve vaki olan Rüsüm u Raiyyetlerinden ve hukuku şer'iyyelerini kendu Eminlerine eda ederler iken hâlâ hariçten eğer Beylerbeyi Subaşları ve miriliva âdemleri ve Voyvodalar olveçhile dahl-ü taarruz edüb zulmederler ise eyyam-i adalet فوجامده fukaraya bir veçhile zulm ü taaddi olunduğuna kat'a rıza-yı Hümayunum yokdur mezkûrlara muhkem tenbih ve tekid eyliye siz ki kendu Emin- lerinden gayri bir ferdi ve sair Umena ve Ummal ve ehl-i örf namına olanları kat'a bunlara dahletdirmeyüb lâzım olub var- dıklarında dahi iki üç nefer âdemle varub ve herne alınmak lâzımgelürse nehr-ı cari üzre ihtiyarı ile satanlardan akçe- riyle aldırub ve cürm-ü cinayetlerinden ve rüsüm-u örfiyele- rinden dahi kendi Eminlerine aldırub hariçten bir ferdi dah- letdirmiyesiz eğer resm-i bennak ve resm-i arusane ve kul ve cariye müjdegânesine ve gayri badihalarına ahardan bir ferdi dahletdirmeyüb resm-i benneklerin dahi kendi Eminlerine al- dırub evlu olanlardan onikişer ve mücerred olanlardan altışar akçe resm-i bennaklerin aldırub ziyade bir akçe ve bir habbe- lerin aldırmyasız ve bu babda tarafımdan ellerinde emr-i şerifim

olub mucibince Divan -ı Hümayunum tarafından dahi hükm-ü hümayunum verilüb minbaad hariçten bir ferdi dahl-ü taarruz etdirmeyüb men' ve def' eyliyesiz şöyleki memnu olmazlar ise yazub arzeyliyesiz tekrar şikâyet olunmalu eylemiyesiz şöyle bilesiz ve baad en-nazar bu hükm-ü hümayunumu ellerinde ibka edüb alâmet-i şerife itimad kılász tahriren fi evahir-i Cemaziyyevvel sene semane aşerete ve elf min el-hicret in-Nebeve kayd fi Cemadeulâ 1029

Bemakam-ı Kostantaniyye Elmahrusa

Okçular Cemaati

Budur ki Emlâk nahiyesinde Karagöl naam yaylakla sakin Okçular cemaatinden Hasan bin Hüseyin'in zevcesi Ayşe bint-i Bekir ve Kebir oğlu Ahmed naam kimseler meclis-i şer'e ge- lüb cemaat-i mezbureden Veli bin Bali ve Nesimi bin Hasan ve İlyas bin Seydi ve Halil bin Kurt ve Halil bin Veli ve Hi- zir bin Seydi ve Ali bin Bali ve İlyas bin Turmuş naam kimes- neler müvacehesinde ikraredüb موزع mezbur Hasan Menemen bazarından gelirken nehr-i Gedus'dan Dere naam kariyyeye giderken gemi bulunmamak ile kenarından giderken biemril- lâh yar yıkılıb iti ile bile Gedus içine düşüb nehr-i Gedus içinde garkolmuş mezburlardan ve gayrilerden dava ve niza- mız yokdur dediklerinde mahüve el-vaki kaydolundu tabriren fi 15 şehr-i Receb 1029

V

Hicri 1280 - 1290 yıllarına aid Sicil Defterlerine göre
Aşiretlerin son iskânında dağılımlarını gösterir Cedvel :

Aşiretin adı	Oturduğu yer veya Bölge
Abdal	Aşireti Adala bölgesi
Akkocalı	» Büyük Belen ve Gördük civarlarında
Ahçı	» Sart civarında
Anamashı	» Borlu nahiyesinde
Tekeli	» Palamut'da Süleyman obası
Tahtacı	» Yaykım (Akhisar) Ortapare nahiyesi (Demirci) Borlu nahiyesi (Gördes)
Çarık	» Kula kazasında
Çepni	» İzzeddin köyü, Sakaraltı naam mahal ve Ilca nahiyesi. Belen'de Sazobası, Palamud nahiyesi
Çaparlı	» Emlâk'de (Emlâkdere), Güzelhisar'ın Kilise köyünde (Menemen Güzelhisar'ının), Kilimalanı mevkiinde, Sirtlanda.
Çakal	» Değirmenderesi (Belen), Gürle'de
Harbendeli	» Adala civarı, Eşme kazası
Doğacalı	» Mihailli çiftliği (İshakçelebi), Belen
Derici	» Mamaklı, Uzunhasanlı (Yunddağı), Beydere, Yağcılar, Sarımasuhlar (Yunddağı), Menemen Güzelhisar'ı, Çamlıca (Yunddağı)
Donsuz Arablı	» Nif (Kemalpaşa) civarı.
Sancaklı	» Karaoğlanlı Çobanisa, İğdecik, Bozköy (Palamut), Nif (Kemalpaşa) civarı
Sepetçi	» Eski Emlâk nahiyesi

Aşiretin adı	Oturduğu yer veya bölge
Sivrikülâh Tahtacı aşireti	Belen civarı
Siyah Kozan Aşireti	Selendi nahiyesi Kula
Şihlu	» Borlu nahiyesi
Sarılar	» Parsa (Nif-Kemalpaşa)
Arâpli	» Mendahorya (Salihli), Ilca, Musacalı köyü
Kobak	» Recebli (Yunddağı), Sarıçam
Karayahşi	» Sart, Değirmendere, Kızılcayası
Karayagcı	» Belen, Arabacıboz, Selendi, Durasılı, Türkmen, Çekeler deresi (Yunddağı), Halitli, Eğri, Kalabak.
Kacar	» Manisa çevresi
Kalabak	» Demirci kazası
Karatekeli	» Salihli kazası
Karasığıralcı	» Sart (Salihli) civarı
Kızılkeçili	» Selendi (Kula)
Kuşçu	» Hacıhaliller çiftliği, Arpalı (Yunddağı)
Kırgan [70]	» Yenice köy yanında (Yunddağı), Belen, Karasılı (Yunddağı)
Gürüz	» Akhisar, Gölarmara
Gündüslü	» Belen civarında
Kürtler	» Yenice Foça
Musalar	» Koldere çiftliği (Manisa)
Musacalı	» Yenice civarında
Ozancı	» Belen nahiyesi
Ozancalı	» Gölarmara civarında [71]

[70] Aşiretlerin iskân durumu hakkında, vesikalarda geçen kayıd şudur :

«Haymenişin aşariden filân köyde meskûn veya iskânen»

[71] Aşiretler, Osmanlı alfabesine göre sıralanmıştır.

VESİKALAR LİSTESİ

No:

- 1 Keçiluler cemaati
- 2 Örenler »
- 3 Hamitlû »
- 4 Kamaranlar »
- 5 Yunddağı Ellicilerinin Koç Ellicileri olduğu hakkında
- 6 Yürükkân-ı Kayı maa Nısfıçoban
- 7 Yürük taifesi
- 8 کورچی Tatarı
- 9 تنکرلی Cemaati
- 10 Koyuneri taifesi
- 11 Çahşlar cemaati
- 12 Saraçlar »
- 13 Karacalar »
- 14 Saruhaniler »
- 15 چوға Çuğa ve Sakal cemaatleri
- 16 Öksüzler cemaati
- 17 Mukataa-i Çuğa an cemaati Bozkuş
- 18 Bozkuş'dan Ölçekciler Cemaati
- 19 قره بخش Karabahşi »
- 20 Kızılkeçilü
- 21 چوға Cemaati
- 22 چونغره Çongara »
- 23 Bozkuş cemaatinden طوله مسلمی Tavile Müslimi taifesi
- 24 Karabeyiler cemaati
- 25 ایلدک Eldelek »
- 26 Çakırlar »
- 27 Akçaköy ve Timurcu Yürükleri
- 28 بوناماق cemaati
- 29 Yürükân-ı Mürseller
- 30 ارئودلر ve طودهلر cemaatleri

- 31 Kutlular قطلولر ve Arıklar ارقلر ve Ağlarcahasan cemaatleri
- 32 Gözübüyükler cemaati
- 33 Sakallular »
- 34 Kırcalar »
- 35 Çuğalar »
- 36 Çullu, Emirler ve Sakallu cemaatleri
- 37 Çengiler cemaati
- 38 Kuzuyediren »
- 39 Onikili »
- 40 Adala Yürükleri
- 51 Şehitlu cemaati
- 42 Bayramşeh Yürüğü
- 43 Karayahşi قره بخش cemaati
- 44 Yunddağı Ellicilerinin Havassı Hümayundan oldukları
- 45 Bahadırlu cemaati
- 46 Menteşelu »
- 47 ازله »
- 48 Derzihalil درزی خلیل cemaati
- 49 Kadıasker tarafından resmi şahsiyet ve cemaatlerin resm-i kısmetleri hakkında gönderilen emir
- 50 Kaşıkçı yürüğü
- 51 Karakoca قره قوجه cemaati
- 52 Perakende-i Mer'as ve Bozulus ve Danışmendlu ve بوین taifelerinin yerlerini değiştirmeleri üzerine gelen emir
- 53 خودمولر Yürükânı
- 54 Hüseyinbeyli cemaati
- 55 چریک Yürükânı
- 56 Bozguş ve قاجان Yürüklerinin Müstakil Kadılık olduğu
- 57 Yürükân-ı Dügüneri Mukataatı
- 58 Kubaşlar قباشلر cemaati
- 59 Danışmendlu ve Karahalil Türkmeni
- 60 Tekelü cemaati

- 61 Karacakoyunlu taifesi
- 62 Çullu cemaatinin Beydere köyünde oturduğu
- 63 Tokuz طغوز cemaati
- 64 Karabahşi قره بجشی ve برای صلی cemaatleri
- 65 Saruhanlu cemaati
- 66 Yanıklı یانقلى cemaati
- 67 Cunganlı چوناغالی cemaati
- 68 Başbüyük Yürükânı
- 69 Karamanlı cemaati
- 70 Bazı cemaatlerin sürgün emri
- 71 Sarıcalar ve اشق قلچان cemaatleri
- 72 Akkeçili Yürükânı
- 73 Yağcılar cemaati
- 74 Hüseyinler cemaati
- 75 Arapammler عرب عمیلر cemaati
- 76 موانق cemaati
- 77 Çandarlı افشاری Afşari ve بوزك Yürükleri
- 78 Çıplak cemaati
- 79 بکرکلی Taifesi
- 80 Otamışlar اوتامشلر cemaati
- 81 تورمان Taifesi
- 82 Kozluca ve Timurcular Yürükânı
- 83 Karayağmurlu قره یغمورلی cemaati
- 84 Okçular cemaati

Bu kitabı yazarken, görülen eserler ve dergiler.

- 1 — Manisa Mahkemei Şer'iyye Sicil Defterleri. Sayı: 1-60
- 2 — Balıkesir ve Civarında Yürük ve Türkmenler.
- 3 — Aydın İli ve Yürükler.
- 4 — Anadolu Beylikleri.
- 5 — İbni Bibi.
- 6 — Saruhanogulları ve Eserlerine Dair Vesikalar.
- 7 — Anadolu Türk Aşiretleri.
- 8 — Aşıkpaşazade Tarihi
- 9 — 15 ve 16. Asırlarda Osmanlı İmparatorluğunda Ziraat Ekonomisinin Hukukî Esasları.
- 10 — Saruhan'da Eşkiyalık ve Halk Hareketleri.
- 11 — Aydın Vilâyeti Salnamesi. (1312)
- 12 — Manisa'nın, beş yıllık, köy kalkınma broşürü.
- 13 — Balkan Türkleri.
- 14 — Türkiyat Mecnuaları.
- 15 — Türk Yurdu Mecnuaları.

İ N D E K S

Kitaptaki önemli özel isimler

A

Abbasi Halifeleri 9
Adala (Eski kaza) 45, 47, 52, 58,
59, 60, 71, 94
Ahmet Refik 14, 18, 21
Ahmed Paşa (Mirimiran ı Anadolu) 39
Akbisar 51, 73, 94
Alaşehir 12, 13, 68
Alâeddin Keykubad 10, 21, 68
Alpaslan 9, 10
Anadolu 9, 10, 13, 16, 18, 19, 21,
32, 39, 58, 65, 68, 86, 91
Arnavut 19
Aşık Paşazade 13, 14, 20
Avrupa 9, 19
Aydın 12, 21, 30, 61, 62, 68
Aydınogulları 11
Ayasuluğ 33
Azerbaycan 9

B

Babailik (tarikat) 21
Balkan Yarımadası 9, 19, 20
Balıkesir 84
Başbakanlık 14
Barkan, Ömer 15, 16
Bayazıt Paşa 14, (Vezir)
Bayezid - i Veli 22

Bayazıt III. 32
Bergama 28, 90
Bizans II
Bilecik 18, 19, 30, 32, 58
Bigadiç 32
Bozdoğan 12
Bozkuş (Aşiret) 17, 72, 82
Bosna 18
Borlu (eski bir kaza) 94
Bulgar 19
Bursa 20, 47, 70

C

Cambaz 17
Cüneyd Bey 14, 15
Celâli 16

Ç

Çakır Bey 9
Çelebi Sultan Mehmed 20
Çandarlı 53, 86
Çeşme (kaza) 73

D

Dandanakan 9
Demirci (kaza) 11, 94

E

Edremid 62
Ege dağları 10

Eğrigöz (eski bir kaza) 60
Emir Sultan 70, 71
Erzurum 10, 81
Erzincan 10
Ermenek 10
Ertuğrul 20
Erdebil 22
Eşme 94

F

Filiba 20

G

Gazneliler 9
Gagavuz Türkleri 19
Gedüz 72, 93
Genlik 81
Gelibolu 19
Germiyan oğulları 11, 13, 60
Germiyan Yürükleri 59
Gölmarmara (nahiye) 40, 95
Gördes 59, 60, 66
Gördük (eski bir kaza) 94
Güzelhisar 12, 73, 82, 83, 94

H

Halep 81
Harzem 11, 12, 13
Hazar denizi 9
Horasan 9, 12
Horzum (köy) 12, 13
Horosköy 23

İ

İçil 10
İnegöl (Alaşehir'in) 56
İstanbul 34
İran 10, 21, 22

I

İhca 40, 47, 95 (Eski bir kaza)

K

Kamereddin İli 21
Kamengrad 18
Karaman aşireti 10, 21
Karaman Eyaleti 68
Karacaahmed (köy) 23
Karesi 19, 64
Kayaçık (eski bir kaza) 73
Kılcan (aşiret) 17, 72, 82
Kırım 13
Kırdar, Lâtîfi (Doktor ve Vali) 24
Konuş Hisarı 20
Koç Ellicileri (Yürük) 19, 31
Köprülü M. Fuat (Profesör) 21
Kula 11, 94, 95
Kütahya 31, 56, 60, 72
Kütahya Yürükleri 38

L

Lâtin 19

M

Manisa 10, 11, 12, 13, 15, 22, 23, 29,
33, 37, 38, 39, 44, 47, 50, 53, 58,
60, 62, 66, 67, 70, 72, 74, 75, 81, 95
Malazgird 10
Macar 19
Marmara (nahiye, eskiden kaza idi)
10, 44, 61
Maraş 81
Mavera ün nehir 9
Melikşah 10
Menemen 20, 58, 93, 94
Midilli 81

Minas (Milâs) 36
Mogol 11
Murad II 14
Murad III. 90
Murad I. 20
Mustafa, Düzme 14
Müsellim 18, 65

N

Nif (Kemalpaşa) 11, 12, 41, 94, 95
Nuh (Anadolu Beylerbeyi) 65

O

Oğuzlar 9, 10
Osmanlı 14, 19, 20, 21, 22, 58, 85
Osmanlı İmparatorluğu 15, 16, 18, 23
Orhan (Osmanlı Hükümdarı) 19
Ortaasya 9

Ö

Önasya 10

P

Parsa (köy) 11

R

Rum 19
Rumili 14, 15, 20, 22

S

Safevi (sülâle) 20, 22
Sakız (ada) 81
Salihli 95
Samsun 20
Sart 73, 75, 94
Salur 10
Saricalar 17 (Yürük)
Saruhan 11, 18, 70, 73, 82, 88, 85
Saruhan Livası 17, 21, 45, 58, 60, 62

Saruhan Bey 12
Saruhanogulları 13
Saruhan İli 21
Saruhan Ellicileri 30
Saruhan Cemaati 36, 37, 77, 89
Selçuk 10, 11
Selçuki Ümerası 13
Selânik 14
Selim I. 22
Sivas 10, 81
Simav 60
Siroz (Serez) 20
Sırp 19
Sındırgı 60
Soma 43
Suriye 10

Ş

Şah İsmail (Iran Hükümdarı) 21
Şamanizm 21
Şaphane 73
Şeyh Salur 33
Şiilik 21
Şölen, Hamit 12

T

Tatar 17, 20
Tarhanyat (Menemen) 73
Tarhala (eski bir kaza) 28, 29
Timur 20
Tire 72, 83, 85
Tuğrul 9
Turgutlu 11, 40
Tuna 19
Türkistan 20
Türkmen, Türkmenler 9, 10, 12, 18, 19, 20, 22, 74, 76, 86
Türkmen Boyları 13

U

Ulucami 12
Ulucay, M. Çağatay 12
Uzunçarşılıoğlu, İsmail Hakkı (Profesör) 11, 12
Uşak 72

V

Voynuk 65

Y

Yağlıbasan (köy ve bir Emir adı) 13

Yanbolu 15

Yaykın (köy ve çiftlik) 12
Yengi (eski bir nahiye) 10, 23, 38
Yıldırım Bayazıt 20
Yuntdağı 13, 15, 18, 30, 57, 94, 95
Yuntdağı Ellicileri 31, 62
Yürük, Yürükler 9, 11, 14, 16, 17, 18, 21, 22, 31, 32, 39, 59, 60, 65, 66, 70, 72, 77, 80, 82, 83

